

9.10.2019

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO

Keskustelupöytäkirja

16 – 2019

Kokousaika: 9.10.2019 klo 18.00 – 22.19

Kokouspaikka: Vanha Raatihuone, Aleksanterinkatu 20

Keskustelupöytäkirjaan on kirjattu vain ne kaupunginvaltuuston esityslistan
asiakohdat, joissa on käytetty puheenvuoro.

HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Diskussionsprotokoll

16 – 2019

Mötestid: 9.10.2019 kl 18.00 – 22.19

Mötesplats: Gamla Rådhuset, Alexandersgatan 20

I diskussionsprotokollet har antecknats bara de ärenden på stadsfullmäktiges föredragnings-
lista i vilka någon har yttrat sig.

9.10.2019

---

296 §.....	6
Esityslistan asia nro 3	6
SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNNAN JAOSTON JÄSENEEN VALINTA	6
Valtuutettu Anna Vuorjoki	6
202 §.....	6
Esityslistan asia nro 9	6
KORKEASAAREN VASTAANOTTORAKENNUSTEN JA MUSTIKKAMAAN LEIKKIPUISTON ASEMAKAAVA JA ASEMAKAAVAN MUUTOS (NRO 12520)	6
Ledamoten Björn Månsson	6
Valtuutettu Mai Kivelä	7
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara	7
Valtuutettu Mari Holopainen	8
205 §.....	8
Esityslistan asia nro 12	8
VALTUUTETTU OTTO MEREN ALOITE HITAS-JÄRJESTELMÄN LAKKAUTTAMISESTA	8
Valtuutettu Dani Niskanen	8
Valtuutettu Veronika Honkasalo (vastauspuheenvuoro)	9
Valtuutettu Anna Vuorjoki (vastauspuheenvuoro).....	9
Valtuutettu Dani Niskanen (vastauspuheenvuoro).....	10
Valtuutettu Daniel Sazonov (vastauspuheenvuoro).....	10
Valtuutettu Veronika Honkasalo (vastauspuheenvuoro).....	11
Valtuutettu Anna Vuorjoki (vastauspuheenvuoro).....	11
Valtuutettu Terhi Koulumies (vastauspuheenvuoro)	11
Valtuutettu Juhana Vartiainen (vastauspuheenvuoro)	12
Valtuutettu Kaarin Taipale (vastauspuheenvuoro)	12
Valtuutettu Daniel Sazonov (vastauspuheenvuoro).....	12
Valtuutettu Dani Niskanen (vastauspuheenvuoro).....	13
Valtuutettu Tuomas Rantanen	13
Valtuutettu Otto Meri.....	15
Valtuutettu Hannu Oskala.....	17
Ledamoten Marcus Rantala.....	18
Valtuutettu Laura Rissanen	18
Valtuutettu Anna Vuorjoki	19
Valtuutettu Ville Jalovaara	19
Valtuutettu Kaisa Hernberg.....	20
Valtuutettu Henrik Nyholm	21
Valtuutettu Lilja Tamminen	21
Valtuutettu Amos Ahola	22

9.10.2019

Valtuutettu Matias Pajula	22
Valtuutettu Matti Parpala	23
Valtuutettu Joonas Haavisto	24
Valtuutettu Mika Ebeling	24
Valtuutettu Otto Meri	25
Valtuutettu Tuomas Rantanen	25
Valtuutettu Risto Rautava	26
Valtuutettu Daniel Sazonov	26
Valtuutettu Amos Ahola	27
Valtuutettu Thomas Wallgren	27
Valtuutettu Otto Meri	27
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara	28
Valtuutettu Laura Kolbe	28
Valtuutettu Nuutti Hyttinen	29
Valtuutettu Anna Vuorjoki	31
Valtuutettu Otto Meri	32
Valtuutettu Henrik Nyholm	33
Valtuutettu Mika Ebeling	33
Valtuutettu Atte Harjanne	34
Valtuutettu Amos Ahola	34
Valtuutettu Mirita Saxberg	34
Valtuutettu Katju Aro	35
Valtuutettu Veronika Honkasalo	35
Valtuutettu Matias Turkkila	36
Valtuutettu Tuomas Rantanen	37
Valtuutettu Mikko Särelä	38
Valtuutettu Amos Ahola	39
Valtuutettu Otto Meri	39
206 §	40
Esityslistan asia nro 13	40
VALTUUTETTU MARI HOLOPAISEN ALOITE KOTIHOIDOSSA OLEVIEN IKÄIHMISTEN AKTIVOINNISTA	40
Valtuutettu Mari Holopainen	40
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)	41
Valtuutettu Sinikka Vepsä (vastauspuheenvuoro)	42
Valtuutettu Mari Holopainen (vastauspuheenvuoro)	42
Valtuutettu Mauri Venemies (vastauspuheenvuoro)	42
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)	43
Apulaispormestari Sanna Vesikansa	43
Ledamoten Björn Månsson	44
Valtuutettu Katju Aro	45

9.10.2019

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro).....	46
Valtuutettu Juhana Vartiainen (vastauspuheenvuoro)	46
Valtuutettu Ulla-Marja Urho	46
Valtuutettu Sinikka Vepsä	47
Valtuutettu Terhi Peltokorpi (vastauspuheenvuoro)	48
Valtuutettu Juhana Vartiainen (vastauspuheenvuoro)	48
Valtuutettu Atte Kaleva	48
Valtuutettu Mari Holopainen	49
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro).....	50
Valtuutettu Atte Kaleva (vastauspuheenvuoro).....	50
Valtuutettu Kati Juva	51
Apulaispormestari Sanna Vesikansa	51
Valtuutettu Ulla-Marja Urho (vastauspuheenvuoro).....	53
Valtuutettu Karju Aro (vastauspuheenvuoro)	53
Valtuutettu Mari Holopainen	53
207 §.....	54
Esityslistan asia nro 14	54
VALTUUTETTU MARI RANTASEN ALOITE LASTEN SUKUPUOLIELINTEN SILPOMISTA EHKÄISEVÄSTÄ TOIMINTASUUNNITELMASTA	54
Valtuutettu Juhani Strandén	54
Valtuutettu Tapio Klemetti.....	55
Valtuutettu Katju Aro	55
Apulaispormestari Sanna Vesikansa	56
Valtuutettu Dani Niskanen (vastauspuheenvuoro).....	58
Valtuutettu Terhi Koulumies (vastauspuheenvuoro)	58
Valtuutettu Pia Kopra	58
Valtuutettu Nuutti Hyttinen	59
Valtuutettu Reetta Vanhanen.....	60
Valtuutettu Henrik Nyholm	61
Valtuutettu Veronika Honkasalo	61
Valtuutettu Ozan Yanar	62
Valtuutettu Atte Kaleva	63
Valtuutettu Abdirahim Husu Hussein	64
Valtuutettu Mika Raatikainen	64
Valtuutettu Mika Ebeling	65
Valtuutettu Tomi Sevander	66
Valtuutettu Daniel Sazonov	66
Valtuutettu Terhi Koulumies.....	67
Valtuutettu Atte Kaleva	67
Valtuutettu Nuutti Hyttinen	68
Valtuutettu Abdirahim Husu Hussein	68

9.10.2019

Valtuutettu Veronika Honkasalo	69
Valtuutettu Ozan Yanar	69
Valtuutettu Anna Vuorjoki	70
Valtuutettu Katju Aro	71
Valtuutettu Dani Niskanen (vastauspuheenvuoro).....	71
Valtuutettu Katju Aro (vastauspuheenvuoro)	72
Valtuutettu Abdirahim Husu Hussein	72
Valtuutettu Mika Raatikainen	73
208 §.....	73
Esityslistan asia nro 15	73
VALTUUTETTU REETTA VANHASEN ALOITE MONIAMMATILLISEN MIELENTERVEYSTYÖN LISÄÄMISESTÄ.....	73
Valtuutettu Reetta Vanhanen.....	73
Valtuutettu Anna Vuorjoki	74
Valtuutettu Ulla-Marja Urho	75

9.10.2019

---

296 §

Esityslistan asia nro 3

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNNAN JAOSTON JÄSENEEN VALINTA

Valtuutettu Anna Vuorjoki

Kiitos, puheenjohtaja.

Esitän tähän Edina Bilajacia.

202 §

Esityslistan asia nro 9

KORKEASAAREN VASTAANOTTORAKENNUSTEN JA MUSTIKKAMAAN LEIKKIPUISTON ASEMAKAAVA JA ASEMAKAAVAN MUUTOS (NRO 12520)

Ledamoten Björn Månsson

Tack, ordförande.

Nog måste ju någon be om ordet i något ärende.

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Jo.

Puheenjohtaja.

Tämähän on sinänsä ihan OK, peräti hyvä suunnitelma. Vastaanottorakennus siirretään itse Korkeasaareen, ja Mustikkamaa saa sitten leikki-

9.10.2019

---

puiston korvaukseksi. Että tämä on win-win. Olisin vain tässä yhteydessä kysynyt – tähän liittyy Kruunusiltojen rakentamiseen, eli se rakentaminenhan edellyttää tätä vastaanottorakennuksen siirtämistä Mustikkamaalta sinne Korkeasaareen – mutta jos puheenjohtaja sallii, niin kysymys siitä, että kun nyt odotetaan siltojen valmistumista, niin onko mitään ajatuksia, suunnitelmia, tietoja siitä, että näinä väli vuosina olisi jonkinlaista laivaliikennettä Laajasaloon. Siitä on ollut puhetta aikaisemmin, ja sitä ei ymmärtääkseni ole suljettu pois. Viimeksi kun kysyin tätä, vastaus oli suurin piirtein, että jos joku yksityinen haluaa tällaista yhteyttä luoda. Nythän on tämä koko saaristoliikenne kehitysvaiheessa Merellinen Helsinki -strategian myötä, ja muun muassa Vartiensaareen lisätään biennaaliin vuoksi tai ajaksi liikennettä. Niin jos joku tietää jotain tästä mahdollisesta laivaliikenteestä Laajasaloon päin.

Valtuutettu Mai Kivelä

Kiitos, puheenjohtaja.

Me olemme monesti täällä kaupungissa puhuneet siitä, kuinka tärkeätä on, että myös Helsinki tekee oman osansa luonnon monimuotoisuuden hupenemisen pysäyttämiseksi, ja sen lisäksi että se on ympäristön kannalta tärkeätä, niin ollaan nostettu sitä esille, että siinä on myös terveyshyötyjä luonnon mikrobeille altistumisessa. Yksi tällainen idea siitä, miten luonnon monimuotoisuutta voitaisiin paremmin tuoda mukaan kaupunkisuunnittelun kautta, ovat olleet metsäleikkipuistot. Nyt kun tätä asiaa käsiteltiin kaupunkiympäristölautakunnassa, niin tässä yhteydessä pidettiin hyvänä ideana sitä, että kun siellä se metsä on, ja yksimielisesti hyväksyttiin, että tässä kohteessa pyritäisiin siihen, että tämä leikkipuisto voitaisiin toteuttaa tällaisena metsäleikkipuistona, jossa samalla pystyttäisiin mahdollisimman pitkälle säästämään se olemassa oleva puusto. Tämä oli tosiaan yksimielinen päätös, niin haluaisin tätä nyt vielä tässä valtuustossakin painottaa, että toivoisin, että tällaisia kohteita tässä kaupungissa tehtäisiin enemmän, ja tämä voisi olla hyvä esimerkki onnistuneesta toteutuksesta.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Huomioidaan innolla tämä leikkipuisto tietenkin ja sitten se syötävä puutarha, joka on siellä Mustikkamaalla. Tämä vastaanottorakennus on erittäin hyvä, mutta minulla oli vähän se pelko, että eivät kai nyt vain pyörät saa tulla, että saisi ajaa pyörällä Korkeasaarella. Sitten sanot-

9.10.2019

---

tiin, että ei saa, mutta katsokaa nyt, ettei siellä ainakaan näillä sähköpotkulaudoilla saa ajaa.

Valtuutettu Mari Holopainen

Kiitos, puheenjohtaja.

Kannatan lämpimästi valtuutettu Kivelän tuomia seikkoja leikkipuistosta, jotta Mustikkamaan hieno luonto pystytään säästämään ja sitä myös hyödyntämään siinä leikkipuiston yhteydessä laajasti.

Kiitos.

205 §

Esityslistan asia nro 12

VALTUUTETTU OTTO MEREN ALOITE HITAS-JÄRJESTELMÄN LAKKAUTTAMISESTA

Valtuutettu Dani Niskanen

Kiitos, puheenjohtaja. Arvon valtuusto.

Valtuuston puheenjohtaja aloitti tämän kokouksen sanomalla, että tänään täällä käydään tämän valtuustokauden ensimmäinen Hitas-keskustelu. Näimme äsken tuossa, kuinka juuri tuollaisen keskisuuren valtuustoryhmällisen verran valtuutettuja käveli täältä salista ulos. Tuli mieleen, että voisikohan siinä olla syy siihen, että tätä järjestelmää on niin vaikea purkaa. Mene ja tiedä.

Minun unelmieni yhteiskunnassa julkisen vallan tuet ohjataan heille, jotka sitä todella tarvitsevat. Se on oikein. Se on julkisen vallan tehtävä. Sen sijaan tukien ohjaaminen hyvätuloisille ei ole julkisen vallan tehtävä. Se on järjetöntä rahan taskusta toiseen siirtämistä. Hyväosaiset eivät tukia tarvitse, eikä heidän tukemisessaan ole muutenkaan mitään järkeä, koska he ovat myös ne ihmiset, jotka verojen kautta ne tuet

9.10.2019

---

kustantavat. Rahan siirtely hyväosaisten kesken on verotuksen hyvinvointitappiosta johtuen nollasummapieliä.

Tässä joku voi sanoa tietysti, että rahaa suoraan ei siirry, kun Hitas-kämppiä myydään, mutta käytännössä siinä on kyse ihan samasta asiasta. Jos kämppä myydään markkinahintaa alemmalla hinnalla, se olisi sama asia kuin se myytäisiin markkinahinnalla ja annettaisiin sitten tämä raha setelitukkuna käteen – toki sitten sillä erotuksella, että on näitä ehtoja esimerkiksi myyntihinnan suhteen.

Koska Hitas-järjestelmä menee selkeästi tähän jälkimmäiseen kategoriaan, mistä puhuin, eli hyväosaisten tukemiseen sen takia, koska tietenkään vähäosaisilla ei ole mahdollisuutta ostaa Hitas-asuntoa, vaikka se onkin markkinahintaa alempi, silti voidaan puhua sadoista tuhansista euroista, niin tämä on systeemi joka kohdistaa tukea hyväosaisille, ja sen takia siitä pitäisi luopua. Tämän systeemin järjettömyyttä kuvaa myös se, että näiden kämppien saajat arvotaan. Julkisen vallan tukien saaminen ei koskaan pitäisi olla tuurista kiinni.

Kiitos Otto Merelle aloitteesta. Tulen kannattamaan tuota tulevaa palautusesitystä, joka siellä järjestelmässä on.

Kiitos.

Valtuutettu Veronika Honkasalo (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Tässä Niskasen puheenvuorossa tiivistyy oikeastaan se, kuinka ajatusta universaalista hyvinvointivaltiosta ei tunneta lainkaan ja kuinka itse asiassa Helsingin asuntopolitiikassa se on näkynyt jo hyvin, hyvin pitkään, ja se on meillä myös perinne. Eli se, että meillä asuu ihan tavallisia ihmisiä eri taustoista ja tuloluokista kaupungin vuokra-asunnoissa ja myös Hitas-järjestelmän piirissä. Itse asiassa nimenomaan tämä sekoittava asuntopolitiikka on ollut keino myös toimia kaupungin eriytmistä ja segregaatiota vastaan.

Valtuutettu Anna Vuorjoki (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Tämä Hitas-järjestelmän ydin ei ole se, että tämä olisi julkista tukea yhtään kellekään. Tämän ydin on se, että me rajoitamme sitä, millä taval-

9.10.2019

---

la asumisesta pitää maksaa voittoja esimerkiksi rakennusliikkeille tai millä tavalla asumisesta pitää syntyä voittoja yksityisille asunnonomistajille. Sen takia minusta se lähestymistapa, että tämä olisi ikään kuin jonkinnäköistä verorahoin maksettavaa tukea, on väärää. Enemmän tässä on kyse laajemmasta yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta, toisaalta sosiaalipolitiikan näkökulmasta, toisaalta segregaaation ehkäisemisen näkökulmasta.

Kiitos.

Valtuutettu Dani Niskanen (vastauspuheenvuoro)

Noin. Ei meinannut nappi löytyä, pahoittelen. Olen herännyt aamulla tuolta Rissalan metsistä puolijoukkueteltasta, joten laitetaan huonojen yöunien piikkiin.

Ihmettelen kyllä tuota vasemmiston asennoitumista tähän, että ei haittaa yhtään, että rikkaille menee tukia. Siis oikeastaan aika todella kummallista. Luulisi, että tämä... Meitä täällä valtuustossa jos joku asia yhdistää, niin on se asia, että yhteiskunnan tukien ei pitäisi mennä hyväosaisille. Luulisi, että aivan vasemmalta oikealle se olisi yhdistävä asia.

Asumisen hintaa ei voida ratkaista kokonaan Hitaksilla ja tällaisilla systeemeillä, kaupungin vuokra-asunnoilla. Niitä ei riitä kaikille. Se on väistämätön asia, että niitä ei riitä kaikille. Sen takia meidän pitäisi ratkaista tätä ongelmaa sitä kautta, että kysyntä ja tarjonta paremmin kohtaisivat asuntomarkkinoilla eli rakennetaan enemmän.

Kiitos.

Valtuutettu Daniel Sazonov (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Hätkähdin oikein valtuutettu Honkasalon puheenvuoroa, jossa julistettiin, kuinka Hitas eli arvalla saatu edullisempi asunto on universaalien hyvinvointivaltion ydintä. Kyllä aika pitkälle on siinäkin teemassa menty. Toisaalta sitten Vasemmistoliiton valtuustoryhmän puheenjohtaja Vuorjoki totesi Honkasalon perään, että ei itse asiassa kyse ole tuesta lainkaan. Eli onko kyse universaalista hyvinvointivaltiosta vai eikö ole, onko kyse tuesta vai ei, se jää tässä auki, mutta joka tapauksessa suhtautuminen arvalla jaettavaan edullisempaan asuntoon jonkinnäköisenä

9.10.2019

---

hyvinvointivaltion ytimenä tuntuu erittäin, erittäin absurdilta lähestymistavalta.

Valtuutettu Veronika Honkasalo (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Hyvinvointivaltion ideana on nimenomaan se, että me emme erottele ihmisiä tulotaustan perusteella, ja meidän etumme on se, että meillä peruspalveluiden piirissä ja asuntopolitiikassa ihmiset voivat olla yhdessä eri taustoista riippumatta. Helsingissä suuri ongelma on asumisen korkea hinta, josta myös kokoomus on huolissaan, ja on vain järkevää, että me mahdollistamme myös keskituloisille asunnon omistamisen Helsingissä, ja se on tämän Hitas-järjestelmän idea myös. Eli me emme jaa täällä Vasemmistoliitossa kokoomuksen ajatusta siitä, että markkinat asettavat ikään kuin sen rajan ja sen normin, ja sitten kaikki, joka sen alle menee, on ikään kuin tukea. Se on jo lähtökohtaisesti todella vino ajattelutapa. Lisäksi on ongelmallista... Jos perustellaan, että Hitas-järjestelmä suosii rikkaita, niin toivoisin, että tämä tutkimuspohjaisesti argumentoitaisiin paljon paremmin.

Valtuutettu Anna Vuorjoki (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Niskanen tiukasti piti kiinni siitä, että tässä Hitaksessa on kysymys nimenomaan yhteiskunnan tuesta. Kysyisin valtuutettu Niskaselta, mitä se tuki on. Kuka tässä Niskasien mielestä maksaa tukea ja kenelle?

Valtuutettu Terhi Koulumies (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Olen kyllä aivan samaa mieltä kuin Daniel Sazonov tässä äsken, eli kyllä meidän täytyy kohdistaa myös asumiseen kanavoitu tuki sitä eniten tarvitseville. Se keskustelu, jota on täällä väännetty monta vuotta, että onko tässä sisäänrakennettuna epäsuoraa tukea vai ei, niin totta kai on. Esimerkiksi viime viikolla jätin eduskunnassa lakialoitteen siitä, että kaupungin vuokra-asuntoja koskien täytyy muuttaa lakia niin, että niitä ei voida luovuttaa edelleen perheenjäsenille. Täytyy tarkkaan valita, kenelle nämä edullisemmat asunnot annetaan juuri sen takia, että

9.10.2019

---

meillä on paljon pienituloisia työntekijöitä täällä Helsingissä ja kalliit asunnot, ja täytyy tukea niitä, jotka tukea eniten tarvitsevat.

Valtuutettu Juhana Vartiainen (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Kysyttiin, millaista tutkimusnäyttöä on siitä, että Hitas-asuminen on oikeasti tukea. Sitä ei ehkä näissä lyhyissä puheenvuoroissa kannata käydä läpi, mutta tutustukaapa maan johtavien kaupunkitaloustieteilijöiden kirjoituksiin näistä. Vaikka Tuukka Saarimaa on tästä kirjoittanut ansiokkaasti. Muistaakseni myös Heikki Pursiainen. Tämähän on ihan selvää, että vaikka siinä ei raha liiku, seteli välttämättä samalla tavalla kuin jossain suorassa tulonsiirrossa, niin se on tietysti tukea. Tämä on todella vahvasti argumentoitu.

Mutta tuossa valtuutettu Honkasalon puheenvuorossa oli muuten sellaista periaatteellista sisältöä, joka liittyy tähän hyvinvointivaltion luonteeseen, ja sellainen kovin yllättävä ajatus, että universalismi voisi olla jollain tavalla olla sitä, että arvotaan se lopputulos. Sehän on nimenomaan päinvastoin. Muutenhan hyvinvointivaltion vastustaja voisi argumentoida, että emme me tarvitse mitään hyvinvointivaltiota, koska kaikilla on ex ante samanlainen todennäköisyys syntyä hyvään tai huonoon perheeseen. Eli siinä valtuutettu Honkasalon ajattelu on kyllä todella pielessä.

Valtuutettu Kaarin Taipale (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Minä olen kyllä hyvin hämmästynyt siitä, että kokoomus ei halua, että ahkerat keskituloiset suomalaiset voisivat asua kohtuuhintaisesti Helsingissä. Olen hyvin hämmästynyt tästä. Ilmeisesti taustalla on kuitenkin se, että kaiken asumisen pitäisi olla nimenomaa universaalisesti voittoa tuottavaa ja voittoa maksimoivaa sijoitustoimintaa ja viime aikoina erityisesti kansainvälistä sijoitustoimintaa, jossa investorit ostavat kokonaisia taloja ja panevat ne sitten vuokralle, ja siellä todella maksimoidaan asumisesta koituva kapitalistinen hyöty.

Valtuutettu Daniel Sazonov (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

9.10.2019

Enemmän kyllä ihmettelen, että valtuutettu Taipale haluaa, että ahkerat keskituloiset suomalaiset ovat jamassa, jossa he voivat hankkia asunnon vain yhteiskunnan tuella eivätkä esimerkiksi itse ansaitsemillaan euroilla. Se kuulostaa paljon kammottavammalta yhteiskunnalta kuin mitä me täällä maalaamme.

Se, mihin olin vastaamassa, on ennen kaikkea valtuutettu Honkasalon useamman kerran toistama teesi siitä, että Hitas olisi jotenkin vaikuttavin mahdollinen tapa tai ainakin vaikuttava, hyvä tapa hoitaa esimerkiksi asuinalueiden ja eri sosioekonomisten luokkien tai ryhmien sekoittuminen. Tässä en kyllä pidä Hitasta vaikuttavimpana mahdollisena tapana, vaan siihen on muita tapoja. Meillä on kunnallinen kaavoitusmonopoli. Me omistamme valtavan osuuden maavarannosta Helsingissä. Meillä on myös tasapuolisia, markkinaehtoisempia mutta tasapuolisempia keinoja toteuttaa asuntopolitiikkaa kuin arvalla toteutettava Hitas.

Valtuutettu Dani Niskanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Vuorjoki kysyi minulta suoraan, miksi tässä ei ole kyse tuesta. Ei kun siis miksi olisi kyse tuesta. Pahoittelut tosiaan, sanat meinaavat mennä sekaisin. Mutta siis kysehän on siitä, että kun Helsinki myy Hitas-asunnon alle markkinahinnan, niin ihan yhtä lailla Helsinki olisi voinut myydä tuon saman kämpän markkinahintaan. Silloin Helsinki menettää sen erotuksen sen markkinahinnan ja sen Hitas-myyntihinnan välillä. Tuo raha, joka menetetään, on ihan oikeata rahaa, jolla tuetaan. Se on ihan oikeata rahaa. Sillä olisi voitu rahoittaa ihan oikeita palveluita. Sillä olisi voitu tehdä paljon hyviä asioita, joita Vasemmistoliitto kannattaa. Olisi voitu laittaa vanhuspalveluihin, olisi voitu laittaa kouluihin. Se on ihan selkeä tuki. Vaikka se onkin epäsuora, niin lopputulos on sama.

Kiitos.

Valtuutettu Tuomas Rantanen

Puheenjohtaja. Valtuustotoverit.

Sanon heti alkuun, että Hitasin uudelleenarvioinnille on selvästi tarvetta. Tämä ennakkokeskustelu ja pohinä täällä kertoo kyllä siitä. Mutta

9.10.2019

---

tämä ei ole nyt oikea paikka merkittävän asuntopoliittisen linjauksen tarkistamiseen. Oikea paikka on seuraava maankäytön ja asumisen toteutusohjelman asiayhteys, jossa mahdollisia uusia linjauksia voidaan miettiä suhteessa kaikkiin muihin samanaikaisiin toimenpiteisiin. Näen, että tämä keskustelu tänään täällä on hyvää pohjaa sille, mutta mielestäni tätä aloitusesitystä ei kannata kannattaa, koska se linjaa se asian jo, ennen kuin olemme miettineet, mitä muita samanaikaisia toimenpiteitä halutaan tehdä.

Yksi syy tämän hätiköinnin toppuutteluun liittyy siihen, että ajankohtaisissa keskusteluissa on tosi paljon sekaannuksia ja väärinkäsityksiä, mistä tämä ensimmäinen keskustelusessio oli mielestäni oikein hyvä osoitus. Annan 3 esimerkkiä. Toisin kuin yleensä jostain syystä halutaan tulkita, niin kuin äskeisissä puheenvuoroissa, Hitas ei ole vähävaraisten asumisen tukemista. Se on alun perinkin tarkoitus ollut, että se tuottaisi kohtuuhintaista ja laadukasta omistusasumista markkinahintaisen grynderituotannon ja Arava-vuokran väliin. Siinä on ajatuksena ollut, että jarrutetaan nuorten perheiden muuttamista, keskiluokkaisten perheiden muuttamista ympäristökuntiin, mistä seuraa verotulojen menetystä, erilaisia sosiaalisia ongelmia ja pendelöinnin takia liikennevaihtuksia, joita halutaan estää. Täällä on haluttu myös tukea alueiden monimuotoista asukasprofiilia ja esimerkiksi sitä, että alueiden sisällä ARA-vuokrasta voi muuttaa omistuskantaan, jos oma sosiaalinen tausta paranee.

Toinen asia, joka on väärin ymmärretty. Hitas-asuntojen ja markkinahintaisten astuntojen hinta ei ole veronmaksajien subventiota joillekin onnekkaille. Hinnan erotus on ylikuumentuneiden asuntomarkkinoiden ylisuurten katteiden leikkaamisesta. Eli Hitasilla ei ole suoraa tukea näille asukkaille, vaikka äsken kuultiin kommentteja, että kaupunki voisi myydä niitä täyteen hintaa. No, ei voi. Silloin kaupungin pitäisi perustaa oma grynderitoimija, joka toimisi markkinoilla grynderiehdoilla, ja tätä kokoomus varmasti tulisi vastustamaan itse aivan loppuun asti. Subventiota on ainoastaan hiukan alennettu tonttivuokra, joka voitaisiin sinänsä ottaa pois se alennus sieltä, jos haluttaisiin. Hitasta voisi muuttaa myös vain sillä lailla.

Sitten on hyvä muistaa, että kaikki Hitasit eivät ole markkinahintaisia asuntoja edullisempia. Meillä on nimenomaan Hitas-tuotantoa, joka on suunnattu halvemmille alueille, jossa kaupunki usein on itse rakennuttajana, jonka tarkoitus on luoda portti siihen, että sinne saadaan ylipäänsä omistustuotantoa. Se on segregaatian estämisen kannalta erittäin tärkeää. Se auttaa myös gryndereitä, koska sen jälkeen kun nämä Hitas-kohteet on myyty – jos ne ovat menneet hyvin kaupaksi – gryndereitä alkaa kiinnostaa se alue, ja näin me saamme monipuolisempaa

9.10.2019

---

asumistuotantoa myös näille alueille. Tässä on juuri tämä puoli-Hitas ollut erittäin hyvä työkalu, ja nyt tässä on se vaara, että jos me ajaisimme tuon esityksen mukaisesti kaiken Hitasin alas, me tuhoaisimme myös tämän puoli-Hitasin ympärille rakennetun edistyksellisen markkinoita ja omistustuotantoon rakentamista edistävän toiminnon pois kokonaan tässä asiassa.

Mutta mutta. Hyvistä pyrkimyksistä huolimatta näitä ongelmia on, ja sen takia minä itsekkin olen tehnyt tänne tällaisen ponnin, jonka tarkoituksena on alleviivata nimenomaan sitä, että tämä uudelleenarvio tehdään sen maankäytön ja asumisen ohjelman yhteydessä ja nimenomaan mietitään, mitä tehdään, jos halutaan edes perus-Hitasista luopua. Tämän ponnin muoto on tämä:

Valtuusto edellyttää, että seuraavaa maankäytön ja asumisen toteutusohjelmaa varten selvitetään erikseen nykyisen perus-Hitasin ja ns. puoli-Hitasin hyödyt ja ongelmat sekä arvioidaan, olisiko edellisen tai jopa molempien korvaaminen jollakin muulla järjestelyllä tarkoituksenmukaista.

Siinä neuvottelussa ja siinä pohjatyössä, mitä toivottavasti ponsi käynnistää, meillä on materiaalia miettiä, mitä Hitakselle tehdään, ja jos siitä ruvetaan luopumaan – tällä hetkellä itsekkin olen kriittinen siihen perus-Hitasiin nähden, voin sanoa heti – mitä ovat ne kompensoivat toimenpiteet, jotta me voimme estää sen, että sitä seuraa huonompia lopputuloksia.

Kiitoksia.

Valtuutettu Otto Meri

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Yli puolen miljoonan euron arvioinen läpitalon kattohuoneisto Helsingin paraatipaikalla Jätkäsaarella. 111 neliötä 2 kerroksessa omalla saunalla. Valitettavasti myyntikohteen internetsivuille ilmaantui ensimmäisenä päivänä teksti: ”ensiesittely peruttu todella suuren kysynnän vuoksi!!” 2 päivää myöhemmin tämä ilmoitus oli poistunut ja se kohde myyty. Eikä se ole mikään ihme. Tämä kyseinen huoneisto oli sillä tavalla poikkeuksellinen, että se oli Hitas-kohde. Mutta se oli hyvä, koska Hitas-järjestelmä ilmentää sitä perimmäistä mahdollisuutta kaikille helsinkiläisille taustastaan ja varallisuudestaan huolimatta omistaa asunto Helsingissä.

9.10.2019

Gustav Möller, ruotsalainen sosialidemokraatti ja ministeri, totesi aikoinaan, että jokainen huonosti käytetty veroeuro on varastamista kansalta. Tämä yli puolen miljoonan euron arvioinen Jätkäsaaren Hitas-kattohuoneisto on varastamista kansalta. Itse asiassa koko Hitas-järjestelmä markkinahintaa alempana maavuokrana ohjaa taloudellista tukea satunnaisesti valikoituneille jo entuudestaan hyvin toimeentuleville helsinkiläisille. Robin Hood otti rikkailta, antoi köyhälle. Hitas-järjestelmä ottaa kaikilta ja antaa rikkaille.

Hyvässä uskossa varmasti aikoinaan 1970-luvulla tämä järjestelmä tehtiin, mutta maailma on muuttunut merkittävästi 40 vuodessa. Hitas-järjestelmä on muuttunut vähän, mutta valitettavasti perusfundamenteiltaan ei lainkaan. Uskon siihen, että hyvät käytännöt tuppaavat leviämään. Yksi tällainen esimerkki on Mannerheimin Lastensuojeluliiton aikoinaan kehittämä kiertokori, joka on ollut käytössä yli 30:ssä eri maassa. Sen sijaan tämä Hitas-järjestelmä on käytössä ainoastaan Helsingissä. Joko muualla maailmassa poliitikot ja päättäjät eivät ymmärrä järkevän asuntopolitiikan päälle tai sitten me Helsingissä olemme vain todella tyhmiä.

Hyvinvointiyhteiskunnan tarjoaman tuki ei tosiaankaan voi perustua mihinkään sattumaan. Aloin pohtia, että entäs jos toimeentulotuen saajat valittaisiin arpomalla. Tämä arvonta ei mitenkään kohdistuisi pelkästään niihin vähävaraisiin, jotka tätä tukea oikeasti tarvitsevat, vaan kaikkiin sellaisiin, jotka ovat ilmoittautuneet, että tarvitsevat tukea. Ehtona arvontaan osallistumiselle olisi toki se, että sinulla olisi jo entuudestaan kohtuullinen määrä omaisuutta ja kykyä saada pankista sitä lisää. Tämä tietenkin johtaisi siihen, että ne vähävaraiset ja tukea oikeasti tarvitsevat jättäytyisivät tästä arvonnasta automaattisesti ulkopuolelle. Lopulta kävisi niin, että tähän toimeentulotuen arvontaan osallistuisivat ainoastaan keski- ja suurituloiset. Pienituloiset jäisivät ulkopuolelle. Juuri tällä tavallahan tämä Hitas-järjestelmä toimii.

Uskon, että 1970-luvulla tosiaan kun Hitas perustettiin, ei osattu arvata, mihin se ehkä joskus tulisi johtamaan, koska ainut keino madaltaa kohtuullista asumisen hintaa Helsingissä on lisätä tarjontaa. Se on täällä valtuustosalissakin moneen kertaan todettu. Sen sijaan Hitas on kyllä onnistunut – se on onnistunut siinä, että helsinkiläisten veronmaksajien rahoja on kupattu sellaisille, jotka entuudestaan pärjäävät erittäin hyvin ilman veronmaksajien tukea. Tätä kuppauksia on tapahtunut nyt 40 vuoden ajan, ja minä koen, että nyt viimeistään tähän asiaan on puuttettava.

Kaupunginhallituksen hyväksymä aloitevastaus sisältää käytännössä tosiaan sen vastaisia väittämiä ja sellaisia asuntopolitiikan myyttejä,

9.10.2019

---

jotka on jo valtuutettu Vartiaisenkin mainitseman Tuukka Saarimaan ja muiden asioita tutkineiden toimesta kumottu aikoja sitten. Näin ollen koen, että ei tässä ole mitään muuta vaihtoehtoa kuin esittää asian palauttamista valmisteluun siten, että seuraavan asumisen kokonaisratkaisun yhteydessä uusien Hitas-kohteiden rakentamisesta tullaan luopumaan.

Valtuutettu Hannu Oskala

No niin, nyt on auki. Tuossa jokunen vuosi sitten kaupunki julkaisi aivan mainion Hitas-historiikin nimeltä Herkkä Hitas. Itsekin luin sen silloin, ajatuksena että pitää tuntea vihollisensa. Siinä kirjassa kerrotaan, että alun perin silloin 1970-luvun lopulla kun tätä järjestelmää suunniteltiin, niin paitsi tämä hinta, siinä oli erittäin keskeisenä osana myös laatusääntely. Kirjassa annettiin hyvänä esimerkkinä sellainen, että kun tuonne Katajanokalle tehtiin ensimmäisiä Hitas-taloja, niin rakennusyrityöt ilmoittivat, että nykyaikaisella rakennustekniikalla ei voida rakentaa erkkereitä. No, kaupunki sitten Hitaksen avulla hiukan köhi sitä laatua kasaan, ja sitten rakennusteollisuuskin keksi, miten nykyaikaisesti voidaan rakentaa erkkereitä. Eli laadussakin ollaan Helsingin toimien vuoksi päästy eteenpäin.

Mutta sittemmin, erityisesti vuonna 2009 kun tämä samainen valtuusto – tai henkilöt ovat hiukan vaihtuneet, osa ei – teki päätöksiä. Päädyttiin 30 vuoden määräaikaan, jonka jälkeen tämä järjestelmä lakkaa näissä kohteissa. Tämä romutti järjestelmän ja teki sen pohjasta kestävämmän, koska se romutti Hitas-asuntojen jälleenmyyntimarkkina. Kannattaa laittaa aina Hitas-asunto vuokralle ennemmin kuin se myydään, ja erityisesti niissä kohteissa, jotka ovat vapautumassa lähimmän 10 vuoden kuluessa. Vaikka itse kuolisi alta pois, niin perikunta saa sitten sen asunnon. Ja kun se erityisesti vyöhykkeillä 1 ja 2 eli tässä kantakaupungin läheisyydessä vapautuu sääntelystä, niin siinä kohtaa se on aivan valtaisa voitto, jota kutsutaan usein windfall-voitoksi, jonka saa yksityinen henkilö. Kaupunki ei pääse verottamaan tätä välistä pois, vaikka se on kaupungin toimilla, yhteisillä rahoilla tuotettu tämä voitto. Tämä on täysin kestävä kuvio, ja minä en aidosti näe mitään moraalista perustetta, että tällainen järjestelmä on pystyssä.

Mutta toisaalta koska elämme varsin erilaisessa Helsingissä kuin 1970-luvulla 4 kuukautta ennen syntymääni, en kuitenkaan kannata tämän aloitteen palauttamista, vaan etenemistä kaupunginhallituksen esityksen mukaisesti, koska tämä aloite ei ole oikea kohta päättää tästä asiasta, vaan rakentamista ja kaupungin tasapainoista kehittämistä pitää miettiä kokonaisuutena, josta tulee päättää asumisen ja maankäytön

9.10.2019

---

ohjelman seuraavien neuvotteluiden yhteydessä. Siksipä kannatankin Tuomas Rantasen pontta.

Ledamoten Marcus Rantala

Arvoisa puheenjohtaja.

Omasta mielestäni Hitas-järjestelmässä on ongelmia ja puutteita. Se on ihan selvää. Ryhmässämme emme kuitenkaan pidäärkevänä, että me nyt irrallaan päättäisimme yhdestä asuntopolitiikan elementistä ja sen tulevaisuudesta, vaikkakin keskustelu asiasta on tietenkin tervetullut. Meillä on voimassa oleva maankäytön ja asumisen ohjelma, Kotikau-punkina Helsinki, joka on hyväksytty 2016, ja seuraava ohjelman tulee päätöksentekoon jo vuoden tai parin päästä, ja siten ollaan jo valmisteluvaiheessa. Juuri tuleva maankäytön ja asumisen toteutumishjelma on oikea paikka käsitellä asuntopolitiikkaa laajana kokonaisuutena, arvioida eri asumis- ja tukimuotojen tulevaisuutta ja kehittämistarpeita. Siihen kokonaisuuteen kuuluu myös Hitas-järjestelmä ja kysymys siitä, jos Hitaksesta luovutaan, löytyykö joku parempi korvaava järjestelmä. Siksi en kannata palautusta vaan Tuomas Rantasen pontta.

Valtuutettu Laura Rissanen

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Minä taas kyllä nyt kannatan tätä valtuutettu Meren palautusesitystä. Täällä on puhuttu, että meidän ei pidä yksittäisten aloitteiden pohjalta tehdä näitä päätöksiä. Se on minusta aika paksua puhetta tässä valtuustosalissa, jos me mietimme, miten isoja päätöksiä me olemme täällä aloitteiden pohjalta tehneet – ihan viime kokouksessa viimeksi. Jos tämä Meren palautus ei mene läpi, niin kannatan kyllä sitten myös tätä Rantasen pontta, koska tästä asiasta on pakko päästä eteenpäin. Olin silloin 10 vuotta sitten päättämässä tästä muutoksesta, ja jo silloin täällä salissa kyllä puhuttiin paljon tämän koko järjestelmän tulevaisuudesta. Meidän on löydettävä keinoja saada asumisesta edullisempaa Helsingissä, mutta että se ei voi perustua arpomiseen. Anteeksi, voisivatko täällä olla hiljaa muut silloin kun yksi puhuu?

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Kiitos, puheenjohtaja.

9.10.2019

Siinä paras keino on se, että me rakennamme vain ja ainoastaan enemmän. Se on kaikista paras keino tähän näin. Mutta että tämä nykyjärjestelmä ei tunnu oikeudenmukaiselta, ja siksi sitä en voi kannattaa, vaan kannatan valtuutettu Meren palautusesitystä.

Valtuutettu Anna Vuorjoki

Kiitos, puheenjohtaja.

Täällä nyt kokoomus pyrkii uskottelemaan, että Hitas-järjestelmä on julkista tukea. Minä jollakin tavalla pystyisin ymmärtämään tämän logiikan, jos kokoomus samalla ehdottaisi, että Hitaksen sijasta kaupunki lähtee rakennuttamaan kovan rahan asuntoja ja kauppaamaan niitä markkinoille, jotta kaupunki saa tuloja. Mutta kokoomushan ei ole ehdottamassa tällaista. Kokoomus on ehdottamassa sitä, että Hitas-järjestelmästä luovutaan, ja jos Hitas-järjestelmästä luovutaan, niin se ei tuota yhtään lisää rahaa kaupungin kassaan. Me emme saa niitä Niskasen mainitsemia voittoja mistään sillä, että me vain päätämme luopua tästä mekanismista säännellä asuntomarkkinoita.

Mutta sitten jos me puhumme kaupungin taloudesta, puhumme siitä, miten me käytämme kaupungissa rahaa, niin sitten se toinen kysymys on se, miten asuntomarkkinoitten sääntelystä luopuminen vaikuttaisi muuten siihen, paljonko meillä on käytettävissä rahaa erilaisissa tilanteissa olevien ihmisten tukemiseen. Jos keskimäärin ihmisten tuloista suurempi osa menee asumiskuluihin, mitä se vaikuttaa ihmisten hyvinvointiin, mitä se vaikuttaa sitä kautta ihmisten palveluitten tarpeeseen, minkälaisia kustannuksia se tuottaa meille kaupungille? Toisaalta jos me annamme asuntomarkkinoiden toimia vapaasti, niin se johtaa väistämättä enemmän ja enemmän asuinalueitten eriytymiseen. Siihen, että sosioekonomiset erot asuinalueitten välillä kasvavat. Mitä tämä taas vaikuttaa erilaisiin sosiaalisiin ongelmiin? Mitä tämä vaikuttaa erilaisten palveluitten ja tukien tarpeeseen ja sitä kautta kaupungin talouteen?

Eli minun on hyvin vaikea nähdä, millä tavalla tämä kokoomuksen esitys parantaisi tämän kaupungin mahdollisuuksia tukea erilaisia tukea tarvitsevia ihmisiä niin kuin tässä kokoomus yrittää väittää.

Valtuutettu Ville Jalovaara

Arvoisa puheenjohtaja.

9.10.2019

Minä en kannata palautusta. Kaupunginhallituksen vastaus on erittäin hyvä. Osa kokoomuksen valtuutetuista näyttää vähintään kerran valtuustokaudessa ottavan tämän asian esille ja käymän tämän Hitaksen kimppuun, ilman ettei ole esittä mitään, mikä lisäisi oikeudenmukaista asuntopolitiikkaa tässä kaupungissa. Kysyn, kenen asialla te olette vai onko tämä vain tapa tehdä halpaa mielikuvapolitiikkaa? Siihen nähden tämän ajankohta on vähän huono, kun vaaleihin on 2 vuotta. Te joudutte tekemään vielä uuden aloitteen tästä.

Helsingissä pitää olla todella suuret tulot, että pääsee kiinni kovan rahan asuntoihin. Hitas mahdollistaa omistusasumisen keskituloisille ja pienituloisemmillekin. Järjestelmässä voi olla väärinkäyttäjiä, mutta se ei tarkoita, että koko systeemi pitää laittaa roskakoriin, jos ei ole esittä tilalle mitään parempaa. Mitä te esitätte? Kertokaa se nyt tässä. Esi-merkiksi asunto-osuuskuntamalli voisi olla sellainen, mitä voitaisiin Helsingissä enemmän hyödyntää, ja toivon, että sitä pohditaan. Ihan järkevällä tavalla on sanottu täällä, että pitää etsiä uusia tapoja, mutta se, että heittää vain jotain pois eikä ole mitään tilalle, niin se ei ole minkään sortin ratkaisu.

Valtuutettu Kaisa Hernberg

Kiitos, puheenjohtaja.

Minä en myöskään kannata tämän asian palauttamista. Sinänsä suhtaudun kriittisesti nykyiseen Hitas-järjestelmään. Siinä on, kuten tässä on tuotu esille, monia ongelmia, joista yksi on myös tietynlainen läpinäkyvyyden puute erityisesti niiden käytettyjen Hitas-asuntojen myynissä. Mutta kuten valtuutettu Rantanen erinomaisessa puheenvuorossaan hyvin kuvasi, niin tämän suurusten linjapäätösten tekeminen ilman huolellista valmistelua ei ole minun mielestäni järkevää. Ja kuten tässä on monessa puheenvuorossa todettu, meillä täytyy olla jotain välimalleja sen ARA-vuokran ja sitten sen vapaarahoitteisen omistusasunnon välillä, jotta ihmiset pystyvät siirtymään asumismuodosta toiseen sujuvasti. Se hyppy ARA-vuokra-asunnosta vapaarahoitteiseen omistusasuntoon on liian suuri, ja sellainen nimenomaan sitten saattaa ajaa ihmisiä kehyskuntiin asumaan, jos ei täältä löydy sitä välimallin muotoa.

Mutta kuten sanottu, tässä nykyisessä Hitaksessa on monia ongelmia, ja niiden ratkaisemiseen pitää pyrkiä. Onko se sitten nykyisestä mallista luopuminen vai sen ihan voimakas muuttaminen, niin sitä nimenomaan tässä nyt olisi hyvä selvittää ennen kuin tehdään kauaskantoisia

9.10.2019

---

päätöksiä. Siksi nimenomaan pidän tätä Tuomas Rantasen esittämää pontta erinomaisena ratkaisuna.

Valtuutettu Henrik Nyholm

Arvoisa puheenjohtaja. Valtuutetut.

En kannata palautusta. Mielestä aloitteella ei tätä päästöstä pidä tehdä. Löytyyköhän sieltä oikealta samaa mieltä olevia?

Valtuutettu Lilja Tamminen

Se on tässä keskustelussa käynyt ilmi, että Helsingin asumisen hinta on karannut käsistä. Monella mediaanituloisella ei ole varaa asua kohtuullisen matkan päässä työpaikastaan ja sitten ei saata jäädä mitään säästöön. Helsingin ja koko Suomenkin talous kärsii siitä, jos työssä käyvän palkkatulosta syö 2 isoa karhua. Yksi näistä on verokarhu. Se toinen karhu on kiinteistösijoittaja ja grynderi. Mitä enemmän ihmiset vaativat korkeampaa palkkaa voidakseen maksaa nousevia asumiskustannuksia, sen enemmän hintaa tämä kiinteistökarhu voi myös itselleen vaatia, koska ihmisten maksukyky siinä nimellisesti nousee. Tämä on asuntomarkkinoiden ominaispiirre.

Kohtuuhintainen asuminen on Helsingissä riittämättömän asuntotarjonnan vuoksi jäänyt harvojen etuoikeudeksi. Näitä etuoikeuksia nauttivat muun muassa asuntonsa perineet ja kauan sitten asuntonsa ostaneet. Tätä ongelmaa ei kuitenkaan korjata sillä, että luodaan arpajaiset, jonka voittajista tehdään uutta asuntomarkkinoiden aatelistoa. Koska Hitas-asuntoja on tarjolla niin vähän, ne eivät laske asumisen markkinahintaa oikein ollenkaan. Hitas-järjestelmä laskee asumisen kustannuksia vain sen pienen vähemmistön kohdalla, joka arpajaisissa voittaa. Lisäksi tämä säästö kohdistuu ensi sijassa niihin, joille asunnon ostaminen on saavutettavissa oleva asia, eikä auta lainkaan niitä, joille asunnon ostaminen on täysin ulottumattomissa. Tämä ongelma korjataan vain ja ainoastaan laskemalla asumisen hintaa, rakentamalla asuntoja lisää ihan helkkaristi, niin että tarjonta vastaa kysyntää. Ennen reippaita asuntorakentamisien ongelmia kohtuuhintainen asuminen tulee säilymään harvojen etuoikeutena. Siksi kannatan tätä palautusesitystä.

Kiitos.

9.10.2019

Valtuutettu Amos Ahola

Arvon puheenjohtaja. Arvon valtuutetut.

En tiedä, kuinka monelle on tuttu niin sanottu väärän palokunnan ongelma. Eli jos talo palaa ja sen edessä hääää porukka paloauton kanssa, jotka ovat pukeutuneet palomiehiksi, niin siinä vaiheessa kukaan ei soita palokuntaa. Sillä ei ole mitään tekemistä sen kanssa, ovatko ne kaverit palomiehiä vai eivät. Se talo palaa poroksi. Hitasjärjestelmä on ihan vastaava ongelma. Se on synnitetty, jotta se alen-taisi asumisen hintaa. Se epäonnistuu siinä surkeasti, ja samaan aikaan valtuutetut sekä SDP:stä että vihreistä ovat samaa mieltä – toteavat, että tämä on surkea järjestelmä – mutta koska tilalle ei ole ehdot-taa mitään muuta, niin jatketaan. Tässähän ei ole mitään järkeä. Siinä vaiheessa kun me vedämme Hitas-järjestelmästä töpseli pois, kum-masti alkaa löytyä ehdotuksia, jotka sammuttaisivat sen talon oikeasti.

Eli toivoisin, että tässä salissa valtuutetut äänestäisivät kunnia ja oma-tuntonsa puolesta sitä, mitä mieltä he itse ovat Hitas-järjestelmästä tässä ja nyt. Onko se hyvä vai huono järjestelmä? Jos se on huono, niin lopetetaan se ja keksitään sitten mitä tilalle. Eli kannatan Otto Me-ren aloitetta Hitas-järjestelmän lakkauttamisesta.

Kiitos.

Valtuutettu Matias Pajula

Kiitos, puheenjohtaja.

Tämä on varmaan ensimmäinen kerta, kun tämän salin tai oikeastaan minkään salin vasemmalla laidalla ollaan hirveän huolissaan keskituloisista. Sinänsä positiivinen kehityskulku, mutta harmi, että tässäkin mennään nyt näin pahasti metsään. Me haluamme tällä Hitas-järjestelmällä siis tukea sitä, että keskituloisilla on mahdollisuus asua kaupungin arvokkailla alueilla. Okei. Minä en ymmärrä sitä, että tässä kuitenkin edistetään tätä tavoitetta tällaisella epämääräisillä arvonnoilla, joissa veroeuroilla kustannettu tuki keskittyy rikkaille – eikä edes pel-kästäään rikkaille, vaan vielä onnekkaille rikkaille. En ymmärrä, miksi tästä tehdään näin vaikeata. Jos vasen laita haluaa nyt alkaa tukea ja auttaa keskituloisia, niin helppo tapa siihen on se, että vähennetään ve-rotusta. Silloin meidän ei tarvitse kerätä niiltä keskituloisilta veroeuroja ja sitten sen jälkeen arpoa, että kenelle ne oikein annetaan. Ne voidaan ihan veroprosentin laskemisella antaa heille ihan tasapuolisesti. Ei tar-vitse kenellekään keskittää sitä.

9.10.2019

Toivoisin tosi paljon, että me keskittyisimme veroeuroilla auttamaan niitä, jotka todella sitä tukea ja apua tarvitsevat. Että käyttäisimme ne veroeurot siihen, että me tukisimme esimerkiksi asunnottomia ja niitä, joiden on muuten mahdotonta saada kotia. Ei niitä, jotka muutenkin saavat kodin, mutta että he saavat siihen muutaman kymmenen lisää neliöitä. On mielestäni täysin uskomatonta, että salin vasemmalta laidalta ei tällaisille ajatuksille saada tukea. Minkä takia te siellä vasemmalla laidalla että halua puolustaa vähäosaisia?

Kiitos.

Valtuutettu Matti Parpala

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Rantanen piti aiemmin hyvän puheenvuoron liittyen siihen, että Hitakselle on ehkä ollut jotkut tavoitteet ja perusteet, mutta että järjestelmässä on paljon ongelmia, niin kuin tämäkin keskustelu on osoittanut. Rantanen kertoi aiemmin, että Hitasin tavoitteena on ollut sekoittaa asuinalueita ja mahdollistaa omistusasuminen niille, joille se ei ole muuten ollut mahdollista. Mietitään tätä esimerkin kautta. Tällä hetkellä kalleusalueella 1 on yhteensä alle 3 000 Hitas-asuntoa voimassa. Jos ajatellaan, että Hitas onnistuisi tavoitteissaan, niin 2 asian pitäisi toteutua. a) Hitas-asukkaat ovat merkittävästi erilaisia kuin muut alueen asukkaat ja b) asunnot menisivät ihmisille, jotka eivät niitä vapailta markkinoilta saisi.

On aika vahvat perusteet epäillä, että asunnot siellä, missä hinnat ovat korkeimmat, kyllä menevät pääosin sellaisille, joilla olisi mahdollisuus saada asuntoja myös vapailta markkinoilta. Lainan saamisen ehdot ovat erittäin tiukat jo nyt. Millä tuloilla esimerkiksi Jätkäsaaresta saasen 500 000 euron perheasunnon, jota aika moni Jätkäsaarella Hitas-asunnoista on? Jos lainan hoitoon saa mennä 40 % tuloista, niin tarkoittaa, että perheen nettotulojen pitää olla 8 000 euroa kuussa. Käsiykseni mukaan tällä ollaan aika kevyesti jo ykkösdesiilissä ansaitsijoitamme Suomessa. Syntyykö sekoittumista? Ei kuulosta siltä. Joten mielestäni kyse vaikuttaa olevan siitä, että järjestelmä ei näytä enää tekevän sitä, mitä se lupaa. Sen lisäksi Oskalan mainitsemalla tavalla se jakaa rahaa, windfall-voittoja arvonnassa voittaneille, ja sen lisäksi tässä on vielä kyse käytännössä kaupungin toiminnassa rönsystä, koska näitten asuntojen määrä ei ole mikään kovin iso.

9.10.2019

Mielestäni tämä kaikki osoittaa siihen suuntaan, että tämä systeemi ei toimi kovin hyvin, ja siinä mielessä kannatan Meren palautusesitystä, mutta ihan vähintäänkin myös Rantasen aloite tai ponsi siitä, että pitäisi selvittää, onko tämä nyt se juttu, mitä oikeasti halutaan tehdä, vai joku muu, niin tämän suunnittelu siinä AM-ohjelmassa seuraavalla kerralla on varmasti hyvä idea.

Kiitos.

Valtuutettu Joonas Haavisto

Kiitos, puheenjohtaja.

Kannatan valtuutettu Meren palautusesitystä. Tosiaan niin kuin on moni täällä todennut, että meillä on nyt hyvä tilaisuus uudistaa kaupungin asuntopolitiikkaa fiksummaksi ja reiluksi. Vaikka se tehtäisiin näin aloitteen myötä, niin se ei tarkoita, että Hitas-sääntely loppuisi tässä kuin seinään ja mitään ei enää tehtäisi, vaan uusia keinoja kohtuuhintaisen asumisen järjestämiseen täytyy löytyä ja löytyy varmasti, vaikka järjestelmää lähdetäisiin purkamaan.

Järjestelmässä on ongelmia – se on todettu täällä monta kertaa hyvässä puheenvuorossa – ja parempia keinoja varmasti löytyy. Selkein keino on tietysti rakentaa enemmän ja purkaa niitä rakentamisen esteitä. Alueellinen eriytyminen on tärkeä huoli, ja siihen on puututtava erityisillä keinoilla. Tässä aikaisemmin mainittu niin sanottu puoli-Hitas voi olla ihan toimiva työkalu varsinkin näillä kolmos- ja neloskalleusalueilla. Joten ehkä tällaisia hyviä puolia Hitas-järjestelmästä pystytään säilyttämään, vaikka ehdotettaisiin nykyisen Hitas-järjestelmän purkamista.

Kiitos.

Valtuutettu Mika Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kaupunginvaltuutetut.

Itse ajattelen niin, että yhteiskunnan tulee tukea niitä ihmisiä, jotka tukea tarvitsevat. Tällä tavalla pystymme käyttämään yhteisiä varoja tehokkaammin niiden hyväksi, jotka tätä tukea tarvitsevat, eivätkä he jää vaille tarvitsemaansa tukea. Valtuutettu Rantaset, sekä Tuomas että Marcus, perustelivat mielestäni parhaiten sitä, miksi eivät kannata palautusta. He kaipasivat asuntopolitiikan kokonaistarkastelua. Katson kuitenkin, että palautusehdotuksen hyväksyminen johtaisi tähän koko-

9.10.2019

---

naistarkasteluun varsin nopeasti. Sen sijaan sellaisia puheenvuoroja en pidä perusteltuina, joissa kuviteltiin, että Hitas-järjestelmän purkaminen tarkoittaisi sitä, että tontit jätettäisiin rakentamatta. Eihän tässä niin varmastikaan ole käymässä. Kannatan palautusehdotusta.

Valtuutettu Otto Meri

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos hyvistä ja sitten vähemmän hyvistä puheenvuoroista, mitä täällä salissa on tänään esitetty. Hyväthän eivät olisi hyviä, jos ei olisi väliin myös vähän huonompia.

Minä en ihan täysin ymmärrä, Rantasen ponsi on samansisältöinen kuin palautus, mistä olen toki iloinen. Hän tiedostaa paljon niitä samoja ongelmia, mutta että jotenkin nyt aloite olisi väärä tapa. Siis tämä Hitas-järjestelmä on aikansa elänyt ja se on kuollut pystyyn, niin ei kai, nyt on enää kyse siitä ainoastaan, että siis mahdollisimman nopeasti se täytyy saada lakkautettua. En ihan täysin ymmärrä tätä, että tämä aloite on jotenkin väärä tapa, koska en mitenkään myöskään näe, että seuraavan AM-ohjelman tekemisen yhteydessä maailma olisi muuttunut siten, että Hitas-järjestelmä tulisi enää missään vaiheessa puoltamaan omaa paikkaansa. Jolloin koen, että mitä nopeammin me saamme sen alas ajettua ja lopetettua tämän veronmaksajien rahojen kuppauksen, sen parempi. Vuosikin on tässä pitkä aika, ja olenkin tehnyt ponnin siitä, että selvitetään, koska täällä on nyt joillekin vielä epäselvää, maksaako tämä järjestelmä nyt ylipäänsä helsinkiläisille veronmaksajille jotain, niin nyt sitten selvitetään se, että paljonko se maksaa, niin ei tarvitse ainakaan siitä asiasta enää täällä valtuustosalissa tulevaisuudessa vääntää.

Valtuutettu Tuomas Rantanen

Puheenjohtaja.

En kannata palautusta, mikä varmaan puheenvuorossakin kävi ilmi. Kannatan ponsiesitystäni, joka ei ole samansisältöinen vaikka samansuuntainen kuin tuo palautusesitys. Niissä on vissi ero. Palautusesitys tarkoittaa, että koko Hitaksesta valtuusto linjaisi, että siitä tässä vaiheessa jo luovutaan. Ponsiesitys taas kehottaa selvittämään, mitä tekisimme, jos päättäisimme siitä luopua – joko kokonaan Hitasista tai vain siitä perus-Hitasista. Omassa puheenvuorossani tein aika selvästi esille sen, että tämä puoli-Hitas-järjestelmä on tällä hetkellä erityisen tärkeä

9.10.2019

---

rakentamisen muoto, jolla saada omistusasumista nimenomaan näihin 2 halvimpaan alueluokkaan, joihin eivät grynderit omatoimisesti hirveän aktiivisesti hakeudu. Se on tapa tuoda laadukasta omistusasumista sinne ja luoda malleja, joiden perusteella grynderitkin sitten saattavat helpommin sinne hakeutua. Tämä on siis ehdottoman perusteltu, mutta tämä Otto Meren tekemä palautusesitys kaataisi tämänkin järjestelmän osan.

Minusta täällä on ollut hyvää keskustelua. Kaikki puheenvuorot eivät ole olleet hirveän asiantuntevia, mutta se ei haittaa. Me olemme täällä keskustelemassa asioista. Minusta tämä on hyvää pohjakeskustelua siihen MA-ohjelmalle. Omalla kannallani sanon, että perus-Hitasin suhteen olen kriittinen ja hyvinkin halukas miettimään juuri niitä vaihtoehtoja, joilla tämä homma menee eteenpäin. Mutta tämä ei ole se oikea paikka tehdä sitä esitystä. Se pitää tehdä yhdessä niin että tutkitaan kaikki ne hallintamuodot ja kaupungin asuntopoliittiset tavoitteet kerralla. Siksi tuo ponsi on nimenomaan perustellumpi kuin tuo palautusesitys.

Valtuutettu Risto Rautava

Arvoisa puheenjohtaja.

Tässä on ollut hyvää keskustelua. Myös Tuomas Rantasella oli hyvä puheenvuoro, samoin Parpalalla ja Rissasella ja Tammisella. Olen kuitenkin samoilla linjoilla, mitä tuossa Laura Rissanen mielestäni erityisesti perusteli erittäin hyvin tuota kuviota, että kyllä tämä kannattaa palauttaa. Kyllähän täällä valtuustossa on asioita saatu liikkeelle nimenomaan aloitteitten kautta, ja sen takia kyllä sille nyt löytyisi tässä vaiheessa, en väitä, että tämä palautettaisiin, ja siitä huolimatta tiedetään jo tässä vaiheessa, että tämä on pitkä prosessi, ja se ottaa aikansa ennen kuin se menee käytäntöön.

Valtuutettu Daniel Sazonov

Kiitos, puheenjohtaja.

Kun tässä nyt on käyty keskustelua siitä, minkälaisia ratkaisuja voi tai ei voi tehdä, minkälaisilla esitysmuodoilla, niin minusta on hyvä muistaa, että tässä nimenomaan palautettaisiin valmisteluun. Ei siis päätettäisi tällä hetkellä lakkauttaa kaikkea Hitas-rakentamista, vaan palautettaisiin valmisteluun ja osoitettaisiin valtuuston tahtotila siitä suunnasta, johon sitten valmistelun jälkeen voitaisiin päätyä. Täällä on useammista

9.10.2019

---

eri ryhmistä tulleiden aloitteiden kautta tehty nimenomaan tämäntyyppisiä linjaavia päätöksiä, joissa valtuusto on osoittanut suuntaa, johon se haluaisi asiantilaa viedä, ja sitten valmistelun pohjalta esimerkiksi osana jotakin ohjelmaa tai muuta vastaavaa on sinne suuntaan lähdetty. Sen takia minusta nyt kun tästä palautusehdotuksesta, jota kannatan, äänestetään, valtuutetut voisivat siinä ilmaista sen oman tahtolansansa siitä, pitävätkö he Hitas-järjestelmää järkevänä vai pitävätkö he Hitas-järjestelmää sillä tavalla aikansa eläneenä ja asumisen subventiota väärin ja sattumanvaraisesti kohdentavana, että olisi syytä käynnistää valmistelu, jonka lopputuloksena sitten päädyttäisiin siihen, että Hitas-järjestelmä voitaisiin toivottavasti purkaa.

Valtuutettu Amos Ahola

Jottei jäisi salin vasemmalle laidalle sellainen tunne, että täällä ei oltaisi vähäosaisten puolella, niin nyt kun ensin puramme tässä Hitas-järjestelmän, niin ehdotan tilalle järjestelmää, jossa "Hitas"-asuntojen määrä lasketaan yhteen kahdeskymmenesosaan, ja ne lahjoitetaan täysin ilmaiseksi Helsingin asunnottomille. Tulisi nimittäin puolet halvemmaksi kuin tämä ja olisi valtavasti oikeudenmukaisempi tulonsiirto. Eli jos sillä puolella on eettisiä kysymyksiä tämän asian puolesta, niin sopii pohtia, että näinkin asian voisi hoitaa.

Kiitos.

Valtuutettu Thomas Wallgren

Puheenjohtaja.

Kyllä, palautukseen. Sisältösyistä en kannata palautusta, mutta haluan korostaa sitä, että pidän kokoomuksen linjausta tässä oikeana, että valtuusto voi ja joskus sen täytyykin käyttää aloitteita välineenä ohjata kaupungin kehitystä myös isoissa asioissa. Tämä asia on sitä tärkeämpi, mitä enemmän eletään siinä tilanteessa, missä nyt eletään, että valtuustostrategiasta päätetään valtuustokauden alussa, jonka jälkeen sitä ei sisällöllisesti päästä tarkistamaan. Tässä tilanteessa on erittäin tärkeää, että pidetään kiinni siitä, että aloitteella voidaan vaikuttaa hyvin merkittäviin asioihin. Kiitän muun muassa Sazonovia hyvistä puheenvuoroista tässä asiassa.

Valtuutettu Otto Meri

9.10.2019

Kiitos, puheenjohtaja.

Haluan oikaista valtuutettu Rantasen puheenvuoroa, joka nosti tämän puoli-Hitaksen jonkin sortin jumalan asemaan. Esität väitteitä siitä, että ilman sitä ei olisi rakentamista näillä kolmos- ja nelosalueilla, siis omistusasumisrakentamista. Sen, mitä olen rakennusyhtiöiden ja muiden alaa tuntevien kanssa jutellut, niin nämä kommenttisi kuulostavat heistä hyvin vierailta ja jopa oudoilta. En tiedä, varmasti tunnet sitten aiheetta paremmin kuin nämä alan toimijat. Puoli-Hitas on tosiaan perustettu joltain tarkoitusta varten, mutta sen, mitä nyt olen asiaa selvittänyt, niin myös sen hyödyllisyys näyttäytyy itselleni hyvin suuren kysymysmerkin alla, aivan kuten tämä koko Hitas-järjestelmä, jolloin pidän perusteltuna sitä, että tästä koko järjestelmästä luovutaan, kun kerran 40 vuoden aikana ei ole mitään osoitusta tullut siitä, että se järjestelmä yhtään kehtään muuta kuin hyvävaraisia palvelisi.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Kyllä meidän nyt pitää asettua tämän palautuksen puolelle. Täytyy olla rohkeutta, koska näitä ponsiahan tehdään sinne tänne suuntaan, ja ne eivät suinkaan kaikki johda tulokseen.

Valtuutettu Laura Kolbe

Puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Viimeinen tai äskeinen keskustelu osoitti Hitaksen monimutkaiset vaiheet osana Helsingin ? omakotiyhdyskunnat, yleishyödylliset asuntoyhdistykset, kaupungin vuokra-asunnot, Arava, Hitas ja paljon muutakin on matkan varrella koettuna. On tärkeää, että asuntopoliittiset ratkaisut tarkastellaan omassa ajassaan. Hitas syntyi tarpeeseen 1970-luvulla. Elettiin suljettua taloutta, muuttoliikkeet hitaita ja keskiluokan asuntokysymys tuolloinkin keskeinen.

Tätä taustaa vasten tuntuu yllättävältä, että Helsingissä on vain vähän pohdittu asukkaiden sosiaalisen asumisen osuuskuntamallia. Pari vuotta sitten ympäristöministeriö teki selvityksen, ja siinä todettiin, että asunto-osuuskuntamalli nimenomaan lisäisi kohtuuhintaisen asumisen tarjontaa pieni- ja keskituloisille kotitalouksille ja edistäisi ihmisten oma-toimista asumisen järjestämistä. Asunto-osuuskunta toisi vaihtoehdon perinteisille vuokra- ja omistusasumisen malleille. Se on kansainväli-

9.10.2019

---

sesti myös Pohjoismaissa erittäin käytetty tapa tuottaa asuntoja, asu-
mista.

Asunto-osuuskuntamalli sopisi myös sellaisille asukkaille, joille asunto ei ole varsinaisesti sijoitus, vaan tavoitteena on löytää omaan elämäntilanteeseen sopiva asumisen muoto. Näin se soveltuisi erityisen hyvin lapsiperheiden ja senioreiden asumistarpeisiin, ja siinä olisi keskeistä asukkaiden suuri vaikutusvalta ja asumisen yhteisöllisyys. Kaikki nämä ovat teemoja, jotka äskeisessä keskustelussa nousivat esiin. Asunto-osuuskunta olisi siis omistusmuotoista asumista, ja osuuskunnat voisivat olla kuntakohtaisia, ja kunnat voisivat olla aktiivisia asunto-osuuskuntien perustajia. Tuntuu hämmäntävältä, että Helsingissä tästä asiasta ei ole juurikaan puhuttu.

Näin ollen tiedämme myös tästä ympäristöministeriön selvityksestä että osuuskunnan asukkaiksi voisivat hakea sellaiset ihmiset, jotka eivät tulojen ja varallisuutensa puolesta kykene hankkimaan markkinaehtoista asuntoa. Olisiko asunto-osuuskuntamuoto 2020-luvun ratkaisu helsinkiläiseen asuntokysymykseen? Tällä tavalla asukkaiden valintaa ja omistusoikeuden myynnin enimmäishintaa koskevat rajoitukset olisivat riippuvaisia siitä, miten laina maksetaan pois, ja sen jälkeen osuuskunta ja talo toimisivat samoin rahoituksellisin edellytyksin kuin tavallisetkin asunto-osakeyhtiöt.

Äskeisessä äänestyksessä selvisi, että emme kannata Hitas-järjestelmän purkamista, mutta keskustan valtuustoryhmä kannattaa lämpimästi Hitaksen toiminnallisuuden arvioimista. Samalla esitämme ennakkoluulottomasti uusien ratkaisujen hakemista. Siksi teen seuraavan ponnen, joka olisi nähtävissä kompensoitavana toimenpiteenä eli:

Selvitetään mahdollisuutta laadittaessa asumisen ja maankäytön toteutusohjelmaa, miten kaupunki voisi edistää osuuskuntamuotoista asumista Helsingissä.

Kiitos.

Valtuutettu Nuutti Hyttinen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Hitas-järjestelmään nykyisessä muodossaan liittyy lukuisia ongelmia, joista seuraa, että järjestelmän asunnot eivät tuota kohtuuhintaista asumista pieni- ja keskituloisille kaupunkilaisille, vaan turhan usein sijoituskohteita hyvätuloisille kaupunkilaisille, jotka eivät yhteiskunnan tu-

9.10.2019

---

kea tarvitse. Asuntojen pienestä määrästä johtuen järjestelmä ei myöskään laske asumisen hintaa kuin ainoastaan niillä, jotka saavat Hitas-asunnot ja jäävät vielä itse siihen asumaan. Järjestelmässä on siis merkittävä valuvika.

Ensimmäinen ongelma, jonka pitäisi olla kenelle tahansa ilmeinen, liittyy siihen, ettei asuntoja ole jaettu asunnon tarpeeseen ja tulotasoon perustuen, vaan aikaisemmin jonottamalla ja sittemmin arpomalla. Kumpikaan näistä jakotavoista ei tuota lopputulosta, jossa asunnot päätyisivät sellaisille henkilöille, joilla kohtuuhintaisen asunnon tarve on suurin. Jonotusmenettelyn seurauksena asunnot päätyvät niille, joilla on mahdollisuus jonottaa pisimpään eli niille, jotka eivät ole palkkatyössä tai opiskele. Arpomalla asunnot taas jaetaan satunnaisesti. Tämän perusteella on selvää, että Hitas-järjestelmä voi estää edellä muutamissa puheenvuoroissa esitetyllä tavalla segregatiota, koska asuntojen saajat ratkaisee arpa eikä esimerkiksi sosioekonominen asema.

Toinen ongelma on se, että yhden henkilön tai perheen omistamien Hitas-asuntojen määrää ei aikaisemmin ole rajoitettu. Järjestelmän suunnitelleet henkilöt ovat varmaankin kuvitelleet, ettei kukaan olisi niin härski, että hankkisi kohtuuhintaisia omistusasuntoja vain voidakseen tehdä niillä bisnestä vuokraamalla niitä markkinahintaan eteenpäin, eivätkä siksi ole varautuneet tilanteeseen, jossa joku tekee niin. Koska ihmisten ahneudella ei kuitenkaan ole rajoja, useamman Hitas-asunnon kahmiminen on ollut mahdollista, vaikka se olisi pitänyt estää luovutusta ja edelleen luovutusta koskevilla rajoituksilla. Näin kuitenkin ei alun perin tehty. Tänäpäin uutisoitiin Kauniaisissa asuvasta miehestä, joka oli hankkinut haltuunsa sijoitustarkoituksessa peräti 12 Hitas-asuntoja, joista hän ei siis asunut itse yhdessäkään, vaan oli pistänyt ne kaikki vuokralle. Järjestelmä ei edes rajaa asuntojen vuokraamista siten, että vuokran pitäisi olla kohtuullinen vastaavassa suhteessa kuin asunnon myyntihinta on ollut vastaavan alueen vapaata asuntotuotantoa edullisempi. Tämäkään ei voi olla järjestelmän tarkoituksen mukaista.

Kolmas ongelma on se, että Hitas-järjestelmä ja odotettavissa oleva huomattava myyntivoitto monissa tapauksissa heikentää asuntojen vaihtuvuutta, jolloin ihmiset jäävät asumaan heille liian isoon tai liian pieneen asuntoon vai siksi, että odottavat asunnon vapautumista Hitas-järjestelmästä ja rajoituksista voidakseen myydä sen eteenpäin täydellä markkinahinnalla. Täten asunto on kohtuuhintainen ainoastaan sen ensimmäiselle omistajalle, joka pantaa sitä omistuksessaan vähintään 30 vuotta, minkä jälkeen hän myy sen täydellä hinnalla eteenpäin. Tämäkään ei voi olla järjestelmän tarkoitus. Asuntojen pysymisen kohtuuhintaisena varmistaisi se, että hintarajoitukset sekä myynnin että jälleenvuokrauksen osalta olisivat pysyviä. Luovutuksen pitäisi tapahtua Hi-

9.10.2019

---

tas-asunnot alun perin jakaneen tahon kautta siten, ettei myyjä voisi itse valita ostajaa. Tällöin asuntoja ei pantattaisi tulevan voiton toivossa ja niiden jälleenmyyntiin liittyvät väärinkäytökset vältettäisiin.

Olen tehnyt kokousjärjestelmään ponnin, jossa esitän että:

Kaupunki selvittää mahdollisuuksia luovutusehtojen muuttamiseksi siten, ettei saman henkilön haltuun voisi enää tulevaisuudessa päätyä useampaa Hitas-asuntoja estämällä Hitas-asuntojen luovuttamisen sekä edelleen luovuttamisen henkilölle, joka omistaa jo Hitas-asunnon sekä rajoittamalla Hitas-asunnoilla tehtävää vuokrabisnestä määrittämällä maksimivuokraksi vastaavalla alueella sijaitsevien Heka-asuntojen maksimivuokran.

Kiitos.

Valtuutettu Anna Vuorjoki

Kiitos, puheenjohtaja.

Tässä aikaisemmassa keskustelussa vedottiin siihen, että Hitas ei ratkaise asunto-ongelmaamme. Sellaista harhakäsitystä ei ole varmasti kukaan, että Hitas yksin jollakin tavalla ratkaisisi esimerkiksi asumisen hintaan liittyvät asiat Helsingissä. Totta kai me tarvitsemme paljon muita ratkaisuja. Kokoomus on korostanut asuntorakentamisen tärkeyttä. Olen tästä täysin samaa mieltä – meidän on tärkeää rakentaa asuntoja nopeassa tahdissa. Kuitenkaan tuotantomme ei voi kasvaa täysin rajattomasti. Meillä on asunnoista pula, joka tuskin korjaantuu hetkessä, ja sen takia ei ole myöskään realistista ajatella, että kovin nopealla aikavälillä pelkällä asuntojen rakentamisella me ikään kuin saisimme asuntojen hinnan tippumaan. Sen takia me tarvitsemme monenlaisia keinoja. Me tarvitsemme kohtuuhintaista vuokra-asuntorakentamista, me tarvitsemme Hitasia, mahdollisuutta omistusasumiseen keskituloisille, me tarvitsemme erilaista sosiaalista asumista, ja tavallaan me puhumme tässä isosta kokonaisuudesta.

Kuitenkin on myös täysin totta, että Hitas ei ole täydellinen järjestelmä. Täällä on mainittu esimerkiksi tätä Hitaksen vuokraamisen ongelmaa, mikä on ihan todellinen ongelma. Tässä ehkä kysymys on myös siitä, millä tavoin tähän on lainsäädännön puitteissa mahdollista puuttua, ja vaatiiko se mahdollisesti myös lainsäädäntöön vaikuttamista. Mutta mielestäni on ihan perusteltua, että näitä erilaisia viilaamistarpeita myös arvioidaan. Tässä Rantasen ponnissa estetään, että selvitetään

9.10.2019

Hitasin hyödyt ja ongelmat. Tämä on sinällään mielestäni varsin kannattava tavoite. Kuitenkaan en voi kannattaa Rantasen pontta, koska se tietyllä tavalla suuntaa ajatukseen, että Hitas pitäisi korvata jollakin muulla järjestelyllä. Sen sijaan itse teen ponsiesityksen, että:

Selvitetään mahdollisuutta ennen asumisen ja maankäytön toteutusohjelman käsittelyä tehdä selvitys Hitas-järjestelmän kehittämistarpeista, jotta me ikään kuin tarkastelemme sen, millä tavalla tätä Hitas-järjestelmää voi kehittää paremmaksi.

Kiitos.

Valtuutettu Otto Meri

Kiitos, puheenjohtaja.

Täällä on mietitty, miten Hitas-järjestelmä on mahdollista korvata ja että sitä ei voi lakkauttaa ennen kuin se korvaava keino keksitään, niin ehdotan, että Tokmannista mennään ostamaan halpa bingokone, viedään se ATT:n toimistoon ja järjestetään siellä kerran vuodessa arpajaiset, joihin jokainen voi 100 000:n osallistumispääomalla osallistua, ja raha palautetaan jos ei voita. Jos voittaa, niin saa sen kaksinkertaisena takaisin. Mutta tämän käytännöllisen ohella on pakko todeta, kuten tuossa jo totesin, että kaikki poliittiset päätökset maksavat, niin olen nyt sitten tehnyt ponnin ja sen tässä esitän, missä sitten edellytetään, että :

Kaupunki selvittää ne saamatta jäävät tulot, jotka vuosittain kaupungille aiheutuvat siitä Hitas-järjestelmästä, niin ainakin sitten tiedetään, kun se Hitas toivottavasti joskus lakkautetaan, että kuinka paljon sen päätöksen pitkittäminen on maksanut ja että niissä keskusteluissa on sitten meillä kaikilla se tieto siitä, että kun se tosiasiasa on meiltä pois kaikilta, niin että paljonko se on.

Tämä on varmasti mahdollista tonttivuokralaskelmien kautta tehdä, niin tällaista pontta esitän. Pidän Nuutti Hyttisen puheenvuoroa erittäin hyvänä. Sen vuokran sääntelyn osalta voi tulla haasteita, mutta että pidän edelleen outoja, että Hitas-asuntoja voi olla useampia yhdellä henkilöllä.

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Ei ollut. Ja ponsi on järjestelmässä.

9.10.2019

Valtuutettu Henrik Nyholm

Arvoisa puheenjohtaja. Valtuutetut.

Täällä on mainittu pariin kertaan puoli-Hitas, ja se on tietenkin käytössä myös meillä kaupungissa tai täällä näin tietenkin, kun meillä on tämä Hitas-järjestelmä. Myös tämä puoli-Hitas kuuluu siihen. Itse olen tietenkin pragmaatikko – haluaisin ajatella näin – mutta on pakko sanoa, että koska puoli-Hitaksessa ei sinänsä estetä tällaista kermankuorintaa tai ketjuomistamista, niin se ei ole ihan sitä meille tarpeellista pitkäjänteistä asuntopolitiikkaa. Joten muistetaan, että puoli-Hitas ei ole Hitaksen voittanutta. Hitas-järjestelmän osalta ei siis saa antautua asuntosijoittajien edessä.

Kannatan valtuutettu Vuorjoen pontta sekä Hyttisen nähtävästi korjattua pontta ja Kolben pontta.

Kiitos.

Valtuutettu Mika Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kaupunginvaltuutetut.

Kannatan valtuutettu Kolben ponsiehdotusta. Viime vuosien aikana olen perehtynyt osuuskuntamuotoiseen toimintaan HOK-Elannon kautta. Mielestäni ajatus siitä, että ihmiset toimivat yhteisesti osuuskunnissa saadakseen kohtuuhintaisesti tarvitsemansa palvelut tai tuotteet on mitä oikeudenmukaisinta. Jo joidenkin vuosien ajan olen miettinyt, eivätkö asunto-osuuskunnat voisi olla avuksi Helsingin kalliiseen asumiseen. Kun nyt valtuutettu Kolbe on tehnyt ponsiesityksen, joka osuu suoraan näihin omiin ajatuksiini, kannatan sitä hyvin lämpimästi. Kuten edellisestä äänestyksestä kävi ilmi, kannatin Hitaksen purkamista toisin kuin valtuutettu Kolbe. Meitä yhdistää kuitenkin halu edistää kohtuuhintaista asumista Helsingissä.

Kannatan myös valtuutettu Hyttisen, valtuutettu Meren ja valtuutettu Rantasen ponsiesityksiä. Olisin saattanut kannattaa myös valtuutettu Vuorjoen pontta, mutta hän perusteli itse, miksi valtuutettu Rantasen ponsi ja hänen oma pontensa eivät sovi molemmat kannatettaviksi, joten jätän sen kannattamatta.

9.10.2019

Valtuutettu Atte Harjanne

Kiitos, puheenjohtaja. Arvon valtuutetut.

Täällä on käyty pitkää keskustelua Hitaksesta tuossa palautuksen yhteydessä ja nyt, ja voi todeta minusta vain sen vielä kerran, että järjestelmät tavoitteet ovat hyviä ja hienoja, mutta mekanismina se ei niitä tavoitteita aja parhaalla mahdollisella tavalla jos ollenkaan – varsinkin kun huomioidaan sen vaihtoehtoiskustannukset. Minusta tuossa edellisen keskustelun yhteydessä tuli selväksi, ensinnäkin palautusesitys sai aika paljon kannatusta, ja moni sitä vastaan äänestänyt, tämän pohjan puolesta, myös toi näitä hyvin kriittisiä näkökulmia esiin, niin haluaisin kovasti nähdä hyvin kriittisen tarkastelun ja remontin tälle järjestelmälle. Minusta Rantasen ponsi antaa siihen erinomaiset eväät, joten erittäin lämmin kannatus sille.

Valtuutettu Amos Ahola

Arvon puheenjohtaja. Arvon valtuutetut.

Kannustin kaikkia äänestämään kunnian ja omatuntonsa puolesta, ja näytti vahvasti siltä, että puoluekurilla oli jonkin verran tekemistä myös asian kanssa. Se on tosi valitettavaa, että tämä valtuusto ei kykene tekemään päätöksiä, edes järkeviä sellaisia, vaan kyse on lopulta siitä, kenelle ne poliittiset irtopisteet Hitas-järjestelmän purkamisesta saadaan. Se on sinänsä merkityksetöntä, mutta so be it, eli ottaa vielä aikansa, mutta eiköhän tässä nyt jokunen vuosi vatvota sinänsä asiaa, joka oli valtaosalle puolueista tässä salissakin ihan järkevää. Eli luovutaan siis Hitas-järjestelmästä sitten kun kaikki ovat valmiita.

Kiitos.

Valtuutettu Mirita Saxberg

Kiitos.

On mukavaa olla pitkästä aikaa paikalla. Näin kun kotona on 3-kuukautisen lapsen kanssa, niin tämä on varsin virkistävää tällainen keskustelu. Liike Nyt -valtuustoryhmän puheenjohtajana käytän puheenvuoron. Tässä on tullut hyviä pointteja jo aikaisemminkin, mutta kerrottakoon, että tämän nykyisen järjestelmän ongelmia ovat muun muassa eriarvoistava arpomismenettely ja julkisen tuen siirto varakkaille. Mielestäni on tärkeätä, että kohtuuhintaista omistusasumista on, ja

9.10.2019

---

sitä on lisättävä, ja se on oltava saatavilla laajemmalle ryhmälle. Näiden Hitas-kohteiden 30 vuoden säätelyaika pudottaa pohjan järjestelmän toimivuudelta kuin myös mahdollisuus vuokrata kohteita korkeaan markkinaehtoiseen hintaan. Tämä ei palvele asuinalueiden monimuotoisuutta, vaan vahvistaa kaupungissa olevaa eriarvoisuutta. Mutta tämän järjestelmän nopea purkaminen ilman korvaavaa vaihtoehtoa olisi liian äkillinen toimi, kun tämän vaikutusarvioinnit ovat puutteellisia. Joten olen hyvillä mielin tämän valtuutettu Rantasen ponnen takana, että valtuusto edellyttää tämän Hitas-järjestelmän arviointia ja sen korvaamista joillakin muilla järjestelyillä.

Valtuutettu Katju Aro

Hyvä puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Ryhmärakennuttaminen ja osuuskunta-asuminen ovat myönteisiä tapoja edistää monimuotoista ja -rahoitteista rakentamista Helsingissä, ja siksi Feministinen puolue kannattaa valtuutettu Kolben pontta osuuskuntamuotoisen asumisen edistämisestä. Emme kannata valtuutetut Rantasen ponsiesitystä, jonka voi tulkita ottavan jo valmiiksi kantaa Hitas-järjestelmän rajoittamisen ja lakkauttamisen puolesta. Näin siitä huolimatta että Rantanen toi ansiokkaasti esille Hitas-järjestelmän ansiot ensisijaisesti asuinalueiden segregaatian estämisessä. Tämä segregaatianäkökulma tuntuu pääasiassa puuttuvan tästä keskustelusta. Salissa erityisesti oikealla laidalla esitetty huoli pienituloisten helsinkiläisten asumismahdollisuuksilta tuntuukin siksi eriskummalliselta. Emme ole saaneet kuulla samoilta valtuutetuilta yhtään uskottavaa esitystä siitä, millä keinoilla, jos ei Hitaksella, Helsingissä voitaisiin torjua segregatiota ja edistää kohtuuhintaista rakentamista. Hitas-järjestelmän ongelmia on mahdollista ja tulee yrittää ratkoa, eikä tämä edellytä järjestelmän lakkauttamista. Kannattammekin Anna Vuorjoen pontta siitä, että selvitämme, miten Hitas-järjestelmää voisi nykyisestä kehittää.

Valtuutettu Veronika Honkasalo

Arvoisa puheenjohtaja.

Kokoomus sanoo täällä asuntopolitiikan kohdalla tosi usein, että keskityttäisiin auttamaan niitä, jotka todella apua tarvitsevat. Olisi tosi hienoa, jos tämä jalo periaate näkyisi myös silloin kun kaupungin budjetista päätetään. Tällaisella retoriikalla ajetaan kuitenkin yhteiskuntamallia, jossa esimerkiksi julkiset palvelut olisi tarkoitettu vain rajatulle ryhmälle

9.10.2019

---

ihmisiä. Kärjistyneimmillään ajatus kuuluu, että kaikki muut voisivat huolehtia palvelutarpeistaan itse maksamalla niistä yksityisillä markkinoilla. Nimenomaan tästä on kyse siinä, kun alussa puhuin universaalien hyvinvointivaltion periaatteesta, jolle sitten kokoomus täällä avoimesti naureskeli.

Helsingissä asuminen on kallista, ja asuminen on merkittävin kaupunkiköyhyyttä aiheuttava tekijä. Asumisen kalleus vaikeuttaa tällä hetkellä myös työvoiman houkuttelemista Helsinkiin. Se asumisen kalleus koskettaa ihan kaikkia väestöryhmiä, ja vasemmiston mielestä asumisen pitää olla edullisempaa, asuu sitten vuokralla tai omassa asunnossa. Hitas-järjestelmässä on isoja ongelmia, ja niitä pitää voida korjata. Yksi selkeä ongelma, joka täällä on nostettu esille, on esimerkiksi tämä uudelleen vuokraaminen. Virhe oli myös vuonna 2009 tehty sääntelyn vapauttamiseen liittyvä päätös.

Haluaisin nyt, kun varmaan ponsien avulla lähdetään sitten tätä arvioimaan ja selvittämään, etsiä vastauksia siihen, onko todella niin, että näitä ihmisiä, jotka omistavat tosi monta Hitas-asuntoa ja keinottelevat niiden kanssa, niin kuinka paljon niitä on. Helsingin Sanomat käsittääkseni teki siitä selvityksen, ja se ongelma, todettiin, että se ei ole hirveän laajamittaista. Lisäksi haluaisin tietää, kuinka paljon tämä argumentti, että Hitas-asunnot nimenomaan keskittyisivät jotenkin rikkaille ihmisille, niin pitääkö tämä väite millään tavalla paikkansa. Hyvä, että täällä nyt ponsilla näitä asioita yritetään edistää.

Valtuutettu Matias Turkkila

Kiitos, puheenjohtaja.

Tuossa valtuutettu Ahola linkitti tämän keskustelun poliittisten irtopisteiden saamiseen. Mielestäni tässä on kyse jostain muusta, ja koetan sitä tässä puheenvuorossa selittää. Tämä on eräänlainen metapuheenvuoro, puheenvuoro puheenvuoroista, että mitä tässä keskustelussa tällä hetkellä tapahtuu ja mitä itse asiassa aina tapahtuu, kun poliittiset ryhmät missä tahansa valtuustossa missä tahansa kaupungissa puhuvat asumisesta. Puhutaanko varsinaisesta asiasta vai puhutaanko jonkinlaisilla verukkeilla itse asiassa jostain muusta?

Nyt me julkisuudesta tiedämme oikein hyvin ja paljon muualtakin, että kokoomus ja vihreät kamppailevat Helsingin hallinnasta, ja tämä näyttäätyy aika rujolla tavalla esimerkiksi tässä keskustatunneliasianssa. Valtuustossa kokoomus ja vihreät tietysti muiden ohella tekevät ratkaisuja, jotka asumispolitiikalla vaikuttavat itse asiassa aika voimakkaasti tä-

9.10.2019

---

män kaupungin demografiaan – siihen, keitä ihmisiä täällä asuu ja mikä tyyppisiä ihmisiä täällä asuu. Vähemmän yllättäen kaikki poliittiset ryhmät pyrkivät lopputulokseen, joka on niille itselleen hyödyllinen. Siis tämän poliittisen ryhmän oman kannatuspohjan kannalta itselleen hyödyllinen. Ei ole nyt mikään varsinainen yllätys, että kokoomuksen kannattajissa on aika paljon varakkaita, ja heillä on varaa vapaarahoitteisiin asuntoihin. Mitä suurempi osuus Helsingin asunnoista on tällaisia, sen korkeampi on kokoomuksen kannatus. Mitä vähemmän Helsingissä on taas tavalla tai toisella tuettuja asuntoja, sen suurempi on kokoomuksen kannatus edelleen ja päinvastoin. Tämä asuntojen hintajakauma Helsingissä pitkällä aikavälillä määrää sen, mitkä ovat tämän valtuuston poliittiset voimasuhteet.

Tietenkään syntiä ei tee yksin kokoomus. Ihan yhtä lailla kun katkaistaan autoteitä tai rakennetaan jotain fillarisiltoja, työnnetään pois niitä perheitä, jotka tarvitsevat väkisinkin autoja. Kun puhutaan eriytymistä, segregaatiota vastaan, niin tämä on ihan vastaavanlainen puheenvuoro oman poliittisen ryhmän kerryttämiseksi kaupunkiin.

Aika loppuu. Tässä on hyviä puheenvuoroja. Kannatan valtuutettu Hyttisen pontta, mutta myös valtuutettu Rantasen ponsi on hyvä.

Valtuutettu Tuomas Rantanen

Puheenjohtaja. Valtuustotoverit.

Katju Arolle vain kommenttina, että ei minun ponteni tarkoita sitä ollenkaan, että siinä olisi sisään kirjoitettu, että Hitasista pitää luopua, vaan siinä on se ajatus, että onko muita mahdollisia keinoja, joilla Hitasiin asetetut tavoitteet toteutuvat tarkoituksenmukaisemmin. Kun täällä ovat monet sitä vaatineet, niin tämä antaa ikään kuin meille jonkinlaista referenssiä siihen, että mihin sitten olisimme menossa. Vaikka kannattaisi Hitasia nyky muodossaan, niin mielestäni on vaikea olla sitä mieltä, etteikö niitä parempia vaihtoehtoja pitäisi juuri AM-ohjelman valmistelussa etsiä ja selvittää.

Sitten lisäkommenttina muihin puheenvuoroihin sanoisin, että mielestäni tämän nykyisen perus-Hitasin – tämä ei koske siis sitä puoli-Hitasia – ongelma on se, että kun sille hintasäätelylle siinä edellisessä tarkistuksessa tehtiin 30 vuoden ikäraja, ei ikäraja vaan takaraja, aikaraja, jonka jälkeen ne vapautuvat siitä hintasäätelystä, niin sitä seurasi se, että on hirveän ei-kannattavaa Hitasin omistajalle myydä sillä väliajalla sitä Hitasia. Sen takia käytettyjen Hitasien, vanhojen Hitasien myyntimarkkinat romahtivat käytännössä, ja kadotettiin se ajatus, että se kier-

9.10.2019

---

tää tavallaan se hyvä siellä ihmisten kesken sitten, tämä halvempi omistusasuminen. Silloin syntyi insentiivi, että ne pannaan markkina-vuokralla vuokrattavaksi, ja vastaavasti odotetaan sitten sen 30 vuoden ajan sitä lunastusmahdollisuutta, jolloin se hinta mahdollisesti nousee paljonkin joillakin alueilla.

Minulla ei ole käsitystä, kuinka paljon tätä tehdään, mutta se, että tämä on mahdollista, on selvästi ollut mielestäni Hitasille imagotappio ja luonut epäluottamusta tätä järjestelmää kohtaan. Tämä on sellainen asia, joka nimenomaan on pakko käydä läpi. On tutkittava, paljonko sitä tapahtuu ja sitten että onko tämä esimerkiksi johtanut siihen, että sen Hitasin asuntopoliittisen tavoitteet sen takia vesittyvät. Jos osoittautuu, että näin on tapahtunut, silloin meidän todellakin kannattaa miettiä niitä vaihtoehtoja. Tässä mielestäni ollaan ihan samaa mieltä sekä vasemmalla että oikealla, että eihän sellaista asuntopoliittikkaa pidä tehdä, joka ei toteuta tavoitteita. Mutta oikealla liioitellaan sitä, että tässä pitäisi hätiköidä tässä ratkaisussa ja jättää kaikki vaihtoehdot selvittämättä. Älkäämme me muut tehkö sitä virhettä.

Valtuutettu Mikko Särelä

Kiitos.

Hitas on luotu kauan aikaa sitten aikana, jolloin ei vielä ollut nykyaikaisia pankki- ja luottomarkkinoita. Me elimme vielä valuuttasäännöstelyn aikaa, ja kaikkea muuta sellaista. Ympäristömme ja yhteiskuntamme ovat muuttuneet siitä ajasta todella valtavasti, ja samaan aikaan myös kaupungin poliittiset tavoitteet siitä, mitä asuntopoliittikalla tavoitellaan, ovat muuttuneet sitten 1980-luvun. Nykyisellään meillä yksi merkittävisistä tavoitteista on se, että me rakennamme riittävästi asuntoja, jotta kaikille tänne tulijoille olisi asunto pään päälle ja näin edelleen. Silloin yksi keskeisistä kysymyksistä, kun mietitään seuraavaa asumisen ja maankäytön ohjelmaa, on se, että millä menetelmillä me voimme tuottaa enemmän asuntoja niitä tarvitseville. Erityisesti kun puhutaan niistä ratkaisuksista, jotka koskevat keskiluokkaa, niin keskiluokka aina maksaa omat kustannuksensa, tuli se sitten kiertokautta tai suoraan. Silloin pitää miettiä sitä, mikä on se malli, jolla me voimme saada keskiluokan tulot siihen käyttöön, että voidaan saada esimerkiksi valtuuston nykyinen 7 000 asunnon vuosituotanto toteutumaan, eikä niin että siitä jäädään joka vuosi vajaaksi.

Kiitos.

9.10.2019

Valtuutettu Amos Ahola

Kiitos, puheenjohtaja. Arvon valtuutetut.

Vasemmalta laidalta esitetään, että ratkaisuja kohtuuhintaiseen asumiseen ei ole oikealta tarjolla. Kyllä se kai käsittääkseni tänäänkin mo-
neen kertaan on sanottu, että ainoa ratkaisu on rakentaa enemmän. Sillä ei ole merkitystä, onko se yksityinen vai julkinen rakentaja. Jos kaupunki niin haluaa, se voi rakentaa asuntoja aivan niin paljon kuin haluaa ja joko vuokrata ne tai tarvittaessa jopa myydä ne. Mutta ilmeisesti haetaan nyt jotain taikaluotia, joka olisi ilmaista – esimerkiksi sää-
tely. Ei se tule onnistumaan. Tuo on ainoa ratkaisu, joka on olemassa, ja jos sitä ei hyväksytä, niin sitten me kärsimme tässä kaupungissa korkeasta asumisen hinnasta maailman tappiin saakka. Ehkä wishful thinking ei tätä ratkaise, ja toisaalta ei ratkaise Hitaskaan. Millä ihmeel-
lä Hitas veivataan jollain tavalla paremmaksi järjestelmäksi, jos siinä ei ole onnistuttu edellisen 40 vuoden aikana? Tämän haluaisin kuulla kyl-
lä, että miksi me emme voi luopua järjestelmästä.

Varsinkin jos me luopuisimme siitä järjestelmästä nyt, niin kukaan ei häviäisi yhtään mitään. Nykyiset Hitas-asujat saisivat edelleen pitää asuntonsa, eli häviäjiä olisivat huomisen arpavoittajat. Mutta emme me tiedä, ketä ne ovat. Eli kadulla ei tule vastaan yhtään ihmistä, joka hä-
viäisi Hitas-järjestelmästä luopumisessa millään tavalla, mutta siltikään ei tunnu onnistuvan. Hirveän mielelläni kuulisin nyt niitä ehdotuksia, kuinka sitä Hitas-järjestelmää nyt tullaan parantamaan lähivuosina.

Kiitos.

Valtuutettu Otto Meri

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos kaikille hyvistä puheenvuoroista. Erityisesti äskeinen valtuutettu Aholan puheenvuoro oli mielestäni erittäin hyvä ja onnistui kiteyttämään tätä problematiikkaa. Toivottavasti tosiaan nyt sitten seuraavaksi päästään sitä uutta asumisen kokonaisratkaisua yhdessä tekemään, ja siinä voidaan ottaa nämä huomioon ja parantaa Helsingin asuntopoli-
tiikka merkittävästi ja samalla esimerkiksi sellaisia kysymyksiä, mitä Valtion taloudellinen tutkimuskeskus on nostanut esille, että Helsingin segregaatiopolitiikka tai sitä estämään pyrkivä politiikka – tämä kohtuu-
hintainen asuminen – ei itse asiassa ole toiminut sen tavoitteen mukai-
sesti vaan päinvastoin. Uskon, että syy asuntopoliitiikan muuttamiselle on se, että meillä on vanhoja iskostuneita ajatuksia siitä, miten maailma

9.10.2019

---

toimii ja asuntomarkkinat toimivat, jotka eivät ole tutkitun tiedon mukaisia tai tutkittu tieto sanoo, että me olemme siltä osin jääneet ajasta jälkeen. Toivon, että tällaista samanlaista hedelmällistä ja analyyttistä keskustelua tullaan käymään, koska asuntopolitiikka on todella tärkeä politiikan osa-alue, ja sitä ei tule jättää lapsipuolen asemaan.

206 §

Esityslistan asia nro 13

VALTUUTETTU MARI HOLOPAISEN ALOITE KOTIHOIDOSSA OLEVIENTÄ IKÄIHMISTEN AKTIVOINNISTA

Valtuutettu Mari Holopainen

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Tein aloitteen, jota kannatti moni yli puoluerajojen, siitä, että lisätään ikäihmisten mahdollisuutta liikkua. Vierailimme Tanskassa, jossa tutustui heidän sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmänsä ja myös vanhuspalveluihin, ja siellä on hyviä kokemuksia ja hyvä malli siitä, että ikäihmisten kuljetukset hoidetaan näppärästi ja osallistavasti ja sillä ajatuksella, että kukaan ei jää kotiin yksin. Meillä olisi tästä vielä paljon opittavaa. Toki meilläkin on päiväkeskustoimintaa, mutta siihen eivät läheskään kaikki pääse osallistumaan, ja näiden kuljetusten osaltahan tässä aloitevastauksessa todetaan, että mitään sellaista kuljetusta tähän palveluun ei ole yhdistetty varsinaisesti, vaan sitten erikseen täytyy hakea kuljetusapua, jota harkinnanvaraisesti myönnetään ja myös tuloperusteisesti. Tämäkin on tietysti hyvä asia, mutta olisi varmasti hyvä, että vielä selvitettäisiin tämän aloitteen tahdon mukaisesti vähän uusiakin malleja ja vähän erilaisempiakin malleja, ja sen takia olen tehnyt ponnin tänne järjestelmään, että:

Selvitetään mahdollisuudet lisätä ikääntyneiden osallisuutta palvelukeskusten toimintaan, liikkumista ja asioiden itseenäistä hoitamista joustavan kuljetuspalvelun, esimerkiksi pikkubussin, avulla.

9.10.2019

Palvelu voi tietysti olla muukin malli, kuten auto. Ei tarvitse olla pikkubussi, mutta ajatus siitä, että aktiivisemmin tulimme hakemaan ihmisiä pois sieltä kotoa, jossa tiedetään, että kärsitään aika paljon yksinäisyydestä ja siitä, että on vaikea lähteä.

Tosiaankin kun tässä vastauksessa todetaan, että ”tanskalainen kotihoidon malli on lähtökohtaisesti erilainen kuin Helsingin kotihoito. Helsingin kotihoidon palvelu perustuu siihen, että palvelut tuodaan erisijaisesti kotiin”, niin näkisin, että tässä ei kuitenkaan nyt ole päästy vielä selvittämään, onko siellä tanskalaisessa kotihoidon mallissa sellaisia elementtejä, joita meillekin kannattaisi tuoda tai meillä kannattaisi ainakin kokeilla. Aika paljonkin on tullut kritiikkiä siihen malliin, että palveluita tuodaan niin paljon kotiin, mikä varsinkin niillä henkilöillä, jotka tarvitsevat paljon palveluita, tarkoittaa sitä, että siellä kotona täytyy käydä hyvinkin usein, ja sitten välttämättä ei kuitenkaan ole aikaa siihen vuorovaikutukseen riittävästi ja siihen, että ollaan ihmisen kanssa läsnä tai käydään vaikka kävelemässä. Tässä Tanskan mallissa on se hyvä puoli, että siellä on toimintamalli hyvinkin huonokuntoisten ihmisten viemiseksi sinne palvelukeskukseen. Vaikka olisi muistisairauksia tai muuta, niin sitten ollaan kuitenkin sillä asenteella liikkeellä, että sieltä kotoa kannattaa lähteä liikkeelle, jos se vain suinkin sopii sille henkilölle itselleen. Siellä päiväkeskuksessa voi sitten syödä ja peseytyä ja niin edespäin, jolloin ehkä siitä perustoiminnasta tulee myös yhteisöllisempää.

Vielä ilokseni huomasin, että tämä ehdotukseni tästä ponnesta ei ole ollenkaan ihan hakoteillä, koska täällä osallistuvassa budjetoinnissa on kotihoitomme henkilökunta tehnyt tällaisen ehdotuksen ikäänntyneiden osallisuuskyyti Oskusta, joka noudattelee tätä ponnien ajatusta. Eli haluaisin myös tuoda tukeni tälle kotihoidon ammattilaisten ajatukselle tästä kuljetuspalvelusta. Jos käy niin, että tämä heidän osallistuvan budjetoinnin idea ei etene, niin sitten meillä olisi ainakin toinen mahdollisuus viedä tätä asiaa mahdollisesti eteenpäin tämän ponnien kautta.

Kiitos.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Holopaisen aloite on aivan aiheellinen, koska vanhustenhuoliosahan on aina parannettavaa. Mutta se, ettei meillä olisi kuljetuspalvelua, ei pidä ollenkaan paikkaansa, koska meillä on matkapalvelu-niminen organisaatio tässä kaupungissa, ja sieltä voi mihin aikaan tahansa päi-

9.10.2019

---

vällä nimenomaan saada tällaisen matkan järjestettyä. Siinä on hyvin pieni omavastuu, se on vain muutaman euron, ja sitä voi käyttää ihan vapaasti niin monta kertaa kuin kukin saa sen kuukaudessa. Kun itse olin lautakunnassa, se oli 6 kertaa kuukaudessa. En tiedä, onko se siten korotettu. Mutta kyllä matkapalvelu on järjestetty.

Valtuutettu Sinikka Vepsä (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Haluaisin sanoa vain valtuutettu Asko-Seljavaaralle, että tätä matkapalvelua on erittäin vaikea saada sosiaalihuoltolain mukaisesti. Se on vähävaraisille tarkoitettu, tai vammaispalvelulain mukaan siihen on hyvin tiukat kriteerit. Tosiaan niitä on koko ajan pienennetty, että onko se 6 tai 8 matkaa kuukaudessa, ja se on melko vähän. Tätä matkapalvelua on helppo käyttää, kuka saa nämä edut, mutta ne eivät todellakaan ole kaikkien ikäihmisten saatavilla.

Kiitos.

Valtuutettu Mari Holopainen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Juuri näin kuten edellinen valtuutettu tässä kuvasi, että nämä matka-edut eivät ole kaikkien ulottuvilla, ja myös nämä käyttömäärä on rajoitettu 6:een. Tässä on mielestäni hyvä fundamentaalinen ero tässä ajatuksessa, siinä, mitä nämä kotihoidon henkilökunnan edustajat ovat tehneet tämän heidän oman ikääntyneiden osallisuuskyyti Oskun perusteluissa ja kertoneet siinä, että tavallaan ne esteet lähteä kotoa eivät välttämättä ole aina pienituloisuudesta johtuvia, vaan ne voivat olla muita – fyysisiä, kognitiivisia, henkisiä tai sosiaalisia syitä ja toimintakyvyn heikkenemisestä johtuvia tekijöitä – jolloin olisi tosi tärkeätä kannustaa laajasti ihmisiä liikkumaan kotoa. Sitten tämä kokeilu bussista tai selvitys siitä, niin sehän ei poissulje näitä meidän olemassa olevia palveluitamme.

Valtuutettu Mauri Venemies (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiinnosti tietää tämä matkapalvelu, että miten hyvin se toimii. Jos se toimii yhtä huonosti kuin Kela-kyydit, että 2 tuntia pitää odottaa, niin

9.10.2019

---

onko tämä sellainen, että jos joku jumppa tai hip hop -tapahtuma on kello 10 ja matkapalvelun tilaa, niin se tulee vasta sitten kun tämä tapahtumatuokio on ohi? Osaako joku vastata tähän?

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Kyllä te nyt kerrotte tämän ihan liian negatiivisesti. Siis jokainen kotihoidon asiakas voi saada matkapalveluja. Aikaisemmin 6 kertaa ja nyt joku sanoi, että se on jo 8 kertaa kuukaudessa. Ei siinä tarvitse mitään muuta kuin soittaa matkapalveluun ja sopia se aika, milloin se ihminen haetaan ja milloin hänet viedään takaisin. Tietenkään se ei voi olla kaikille aivan sama aika, koska sitten ne ruuhkautuvat, mutta kyllä se toimii hyvin.

Apulaispormestari Sanna Vesikansa

Kiitos, puheenjohtaja. Arvoisat valtuutetut.

Ehkä muutama sana niistä kuljetuspalveluista, joita meillä erilaisille ikä ihmisten ryhmille on. Meillä on siis tarjolla päivätoimintaa, ja tämä lukee siellä aloitevastauksessa myös, johon erityisesti muistisairaat ja monet muutkin ryhmät – myös esimerkiksi omaishoidon ikäihmiset – osallistuvat, ja siihen kuuluu kuljetus. Eli kuljetus kuuluu päivätoimintaamme, ja päivätoimintaamme seurataan, ja kuten ehkä aloitevastauksestakin huomaatte, niin kaupunginhallitus myös kiinnitti huomiota siihen, että meillä on oltava riittävä määrä päivätoimintapaikkoja. Pääasiassa sinne ei ole pitkiä jonoja, vaan päivätoimintaan pääsee, ja siihen todella järjestetään se kuljetus.

Sen lisäksi meillä on sosiaalihuoltolain mukaista kuljetuspalvelua, jonka järjestää myös se samainen matkapalvelu, eli se on kaupungin oma kuin myös vammaispalvelujen. Mutta tässä sosiaalihuoltolain mukaisessa on varsin tiukat tulorajat, ja itse ainakin katsoisin, että jossain vaiheessa varmasti niitä tulorajoja tulisi tarkastella. Eli pienillä eläkkeillä ja pienillä tuloilla on mahdollista saada 6 sosiaalihuoltolain mukaista matkaa, mutta todellakaan tietenkään kaikille se ei ole mahdollista. Sen lisäksi tietenkin jos on olemassa vammaispalvelulain täyttämät kriteerit, on mahdollista saada vammaispalvelulain mukaisia kuljetuksia, mutta siihen vaaditaan tietenkin jo aika lailla enemmän nimenomaan niitä vammoja ja pystyä sitä osoittamaan.

9.10.2019

Pitäisin tärkeänä, että me jatkossakin mietimme tätä palvelujen kokonaisuutta, mutta siis tälläkin hetkellä meidän palveluissamme tehdään erilaisia kokeiluja. Esimerkiksi itse olen ollut tutustumassa Kontulassa etsivään vanhustyöhön, jossa nimenomaan käytettiin itse asiassa leaasing-autoja, jossa käytiin hakemassa kotoa ikäihmisiä, joiden oli vaikea muusta syystä päästä lähtemään liikkeelle. Se oli etsivää sosiaalityötämme, ja siitä saatiin erittäin hyviä kokemuksia. Eli erilaisia kokeiluja kyllä tehdään, ja varmasti ikäänymisen jatkuessa aika kiivaana tässä kaupungissa ikäihmisten ryhmän laajentuessa meidän olisi hyvä miettiä, miten myös siellä HSL:n puolella kehitetään niitä todella esteettömiä kutsupalveluja ja liikennettä. Mutta välttämättä se kaikki liikkuminen ei ehkä ole sosiaalihuollon asia, vaan silloin puhutaan ihan yleisestä HSL:n liikenteen järjestämisestä. Meillähän oli Jouko-liikenne aikaisemmin, ja varmasti jollekin tällaiselle olisi kyllä tarvetta jatkossakin, mutta ehkä työnjakoa siitä kannattaisi sitten jatkossa miettiä.

Ehkä korjauksena tähän aiempaan keskusteluun, että todella päivätoimintaan ne kuljetukset järjestyvät ja sitten sosiaalihuoltolain mukaan on olemassa kuitenkin näitä tulorajamääritteitä, jolloin kaikille ne eivät ole mahdollisia.

Kiitos.

Ledamoten Björn Månsson

Tack.

Ja, den danske modellen er meget interessant.

Tanskan malli on hyvin mielenkiintoinen. Eiköhän tässä ole vähän kulttuurieroista kysymys. Eli täällä Suomessa halutaankin osittain olla yksin ja pärjätä omillaan, ja Tanskassa on enemmän sitä, että kokoontaan ja ehkä sitten Carlsberg tai Tuborg ja Gammel Dansk maistuu yhdessä ja yhteisolona. Minusta tässä on nyt tietysti niin, että molempia tarvitaan. On kieltämättä heitä vanhempia ihmisiä, jotka eivät halua osallistua yhteisiin rientoihin, ja sitten on tietysti heitä, jotka eivät kykene jostain syystä. Ei nyt pareilla kannata viedä ihmisiä välttämättä ambulansseilla. Mutta todellakin olisi tärkeätä lisätä sitä mahdollisuutta. Käytännössä tarvitaan jotain muuta kuin näitä nykyisiä matkapalveluja. Silloin todella kuljetaan ja kerätään juuri ne vanhukset, vanhemmat seniorit, jotka haluavat mennä tiettyyn paikkaan. Minusta tämä Mari Holopaisen ponsiehdotus on kannatettava, ja lähdetään siitä, että tarjotaan siis mahdollisuuksia sekä kotona tapahtuvaan kanssakäymiseen että yhteiskanssakäymiseen. Niin kuin tässä on jo todettu, niin kotona on

9.10.2019

---

vain liian vähän aikaa useimmiten saada mitään vuoropuhelua aikaiseksi. Siellä ollaan muutama minuutti, hoidetaan pakolliset kuviot, ja se ei riitä.

Kiitos.

Eli kannatan Holopaisen ponsiesitystä.

Valtuutettu Katju Aro

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Kiitos hyvästä aloitteesta Mari Holopaiselle. Olisin itse suonut, että aloitevastauksessa otettaisiin vähän voimakkaammin kantaa kotihoidossa olevien vanhusten aktivoimiseen. Mahdollisuus osallistua yhteiskuntaan tukee sosiaalista hyvinvointia, joka taas suoraan vahvistaa ikääntyneiden ihmisten fyysistä ja mielenterveyttä. Vastauksessa todetaan aika yksioikoisesti, että tanskalainen malli ei sovi suomalaiseen järjestelmään. Olen itse saanut jonkin verran tutustua Tanskan ikääntyneiden palveluihin, ja uskoisin, että meillä Suomessa voisi olla Tanskasta jotain opittavaa, erityisesti sosiaalisen kanssakäymisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin vahvistamisessa ja toisaalta yksinäisyyden ja masennuksen torjumisessa.

Surumieliseksi tässä vastauksessa vetää kohta, jossa kerrotaan vanhusten aktivoimisesta etäyhteyden avulla. Siinä kerrotaan, että vanhukset saavat ruokailla ruokaryhmissä etäyhteyden päässä. Muut ruokailijat ovat siis kaikki läsnä omilla päätteillään. Tällä tavoin voidaan järjestää myös jumppaa ja muuta ryhmätoimintaa. Vastauksessa kehaistetaan, että etäkontaktin avulla virkistysmahdollisuudet ovat rajattomat. Olen tästä ehkä hieman eri mieltä. Jos emme olisi kaupunginvaltuuston kokouksessa, saattaisin epäillä, että tuo lause olisi suoraan Black Mirror -sarjan käsikirjoituksesta, joka kuvaa tällaisia teknologiadystopioita.

Hoivassa hyvinvointi syntyy kosketuksesta ja kohtaamisesta. Vaikka etäyhteys on tärkeä lisä palveluissa, se ei korvaa ihmisten välistä läsnäoloa samassa tilassa. Siksi kannatan valtuutettu Holopaisen pontta, jossa selvitetään mahdollisuutta ottaa lisäksi palveluihin nykyistä joustavampi kuljetuspalvelu, joka tarjoaisi ikääntyneille paremmin mahdollisuuksia osallistua monenlaiseen eri päivä- ja ryhmätoimintaan Helsingissä.

9.10.2019

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämä keskustelu on hirveän negatiivista. Annetaan sellainen käsitys, että meillä ei ole mitään ja että meidän kaikkien pitäisi käydä Tanskassa. Me kaikki olemme käyneet Tanskassa katsomassa sitä. Ei täällä ole varmaan kovinkaan monta sosiaali- ja terveyslautakunnassa tai eduskunnan valiokunnassa, joka ei olisi juuri käynyt katsomassa sitä asiaa. Kyllä me olemme ihan tietoisia tästä. Mutta Tanskassa on se, että siellä on sitä välimuotoista palveluasumista, ja varmaan Sanna voisi kertoa meille, mikä ero sillä on, että jos meillä on tehostettu palveluasuminen, jota me ostamme tai teemme itse, tai onko tällaista välimuotoista asumista. Silloin voi ottaa Gammel Danskia ja iloita puutarhassa ja niin edespäin, mutta nämä tehostetussa palveluasumisessa olevat ihmiset ovat niin huonokuntoisia, että he tarvitsevat hoitoa ympäri vuorokauden.

Valtuutettu Juhana Vartiainen (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puhemies.

Nämä puheenvuorot sillä tavalla hämmentävät minua, että jäin miettimään iäkästä sukulaistani eli äitiäni, joka pärjää kohtuu hyvin kotona. Tarvitsee joskus kunnan apua, on 88-vuotias, ja hän on jo jonkin aikaa saanut 9 edestakaista taksimatkaa kuussa eli 18 matkaa kuussa, jotka palvelevat juuri näitä tarpeita. Enkä usko, että minun äitini on mitenkään poikkeustapaus. Ainakaan minä en ole auttanut häntä mitenkään saamaan näitä etuja. Hän on näihin tyytyväinen, ja eivätkö nämä palvele juuri sitä, mitä tässä aloitteessa halutaan? Olen jokseenkin varma, että Helsingin kaupunki maksaa nämä eikä Kela. Eli onko meillä kaikilla riittävää käsitystä niistä palveluista, joita jo tällä hetkellä on?

Kiitos.

Valtuutettu Ulla-Marja Urho

Arvoisa puheenjohtaja.

Itse asiassa Juhana Vartiainen vei sanat suustani. Tunnen hänen äitinsäkin, mutta oma kokemukseni on siitä, että niitä taksimatkoja, joita tarjotaan, ei edes kaikkia haluta käyttää, ehditä käyttää. Halutaan asua kotona ja itse tavata ihmisiä, jotka ovat muutenkin läheisiä. Se, että jos

9.10.2019

Suomessa halutaan asua kotona, on suomalainen vaihtoehto Tanskaan verrattuna. Tanskassahan useimmat vanhukset asuvat kuitenkin kotonaan ihan loppuun saakka, ja se viime vaihe on meillä erilainen.

Minä lisään tähän keskusteluun muutaman asian. Ensinnäkin meillä on vaihtoehtoisia liikkumismuotoja. Meillä noudetaan kotoa tarvittaessa. Meillä on järjestettyjä Helsingin kustantamia kyytejä, mutta sitten meillä on näitä palvelutaloja, jotka ovat ehkä sitä Sirpa Asko-Seljavaaran mainitsemaa välimuotoista. Lauttasaaren senioritalo Pohjoiskaarella, siinä edessä ennen pysähtyi Jouko-pikkubussi. HSL järjesti tällaisen säännöllisen liikenteen. Se poistettiin, ja toivoisin, että tällainen välimuotoinen kiertävä liikenneyhteys olisi – varsinkin kun tuo metro vei näitä bussilinjoja muuten pois.

Toinen asia on, että aina voidaan toivoa lisää ja enemmän, mutta ihmistä pitää itseään kuunnella silloin kun hoidetaan. Nyt minä tähän Katju Aron juttuun etäyhteyksistä, että kuulun ikäpolveen, joka on Jane Fonda -videoiden avulla opetellut kotona jumppaamaan. Ei minulla ole mitään sitä vastaan, että minä jatkan etäyhteyden kautta jumppaamista, kun olen siinä tilassa.

Valtuutettu Sinikka Vepsä

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Mari Holopaisen tekemä aloite oli erinomainen, ja kannatan hänen ponttaan. Olen myös ollut kotihoidossa töissä, ja voisi mainita nyt, että Sairaanhoidtajaliitto julkaisi 2018 tehdyn kyselyn, johon vastasi 2 020 sairaanhoidtajaa, ja etenkin kotihoidossa työskentelevät sairaanhoitajat toivat esille sen vanhusten yksinäisyyden, kuinka se on sydäntä raastavaa. Ja se näkyy. Todellakin näitä Helsingin tarjoamia matkapalveluja on vaikea saada, ja ihmettelen millä perusteella, tosiaan täytyy olla Juhana Vartiainen äidilläkin hyvät perusteet, koska en tiedä montakaan, jolla olisi tällainen 19 taksimatkan käyttömahdollisuus. Ikäihmisille on tosi tärkeitä, että he pääsevät pois sieltä kodeistaan. Helsingin päivätoimintaan kuuluu kuljetus, mutta päivätoiminnan käyttäjiä on vain 1 774 vuonna 2018, mikä on todella pieni määrä siihen nähden, kuinka paljon helsinkiläiset vanhukset ikääntyvät.

Ehdottomasti näitä kuljetuspalveluja pitää kehittää ja miettiä, ja matkakorttien käytöstä minä voin kertoa, että meillä on osavuorokausihoito yksikössä, missä työskentelen. 3 viikkoa sitten erästä asiakasta tultiin hakemaan 6:lta. Hänen piti olla, hän asui hänellä, viedä kotiin. Matkapalveluauto oli ajeluttanut 2 tuntia, eikä ollut osoitetta löydetty, ja tämä

9.10.2019

---

asiakas palautettiin meille takaisin, ja tuli toinen taksi. Eli nämä matkapaalvelukeskuksen tarjoamat palvelut ovat hyvin huonoja.

Kiitos.

Valtuutettu Terhi Peltokorpi (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kanssavaltuutetut.

Valtuutettu Vepsä totesi omassa puheenvuorossaan, että hän ei tiedä kovinkaan montaa henkilöä, joka olisi saanut tämän 18 matkaa eli 9 edestakaista matkaa. Minä olisin apulaispormestari Vesikansalta kysynyt, kuinka paljon Helsingissä on näitä henkilöitä, jotka ovat saaneet tämän määrän matkoja ja kuinka paljon meillä yleensä myönnetään per henkilö näitä matkoja.

Valtuutettu Juhana Vartiainen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos.

? haluaisin vain täsmentää, että minun äitini on kyllä perusterve. Hän pärjää normaalioloissa ihan hyvin kotonaan 88-vuotiaana. Hänellä on myös kohtuullinen eläke minun käsittääkseni opettajan toimistaan, että hän ei ole myöskään erityisen pienituloinen. Silti hän on nämä saanut. Siksi tämä Peltokorven kysymys oli ihan hyvä. Entä jos kaikki saavatkin näitä helposti, niin onko tämä Holopaisen aloite silloin tarpeen?

Valtuutettu Atte Kaleva

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Minulla ei, toisin kuin osalla tässä salissa, ole iloa tuntea valtuutettu Vartiaisen äitiä, mutta...

Välihuuto!

No, se on, kenen ilo sitten on. Mutta joka tapauksessa minä en haluaisi lähteä mihinkään suuntaan menevien yksittäistapausten kautta, ja ymmärrän, ettei sitä haluttu tässä tuoda esillekään. Mutta sen sijaan se, että oli näitä matkoja sitten kuinka monta hyvänsä, niin ongelmaksi voi muodostua se, jollei ole mitään syytä lähteä sieltä kotoa – vaikka olisi oikeus käyttää taksia edestakaisesti jonnekin, jos ei ole paikkaa minne

9.10.2019

---

mennä. Minun mielestäni tämä valtuutettu Holopaisen aloite on erittäin tarpeellinen – itsekin sen allekirjoitin – ja se puuttuu juuri tähän yhteisöllisyyden kokemukseen. Suomi on yhteiskuntana edelleen kulttuurisesti vielä aika agraarinen. Meillä tällainen urbanisoituminen ei varsinaisesti ole tapahtunut, ja meillä ei ole sellaista yhteisöllisyyttä kaupunkikeskuksissamme, koska väki on muuttanut käytännössä 1960-luvun jälkeen ja valtaosaltaan sinne. Tämä yksinäisyys on, erityisesti senioriväestön yksinäisyys on kyllä todella iso ongelma, ja se, että jos tällaisia yhteisiä kyytejä, joiden ohessa järjestetään sitten sellaista päivätoimintaa, joka tarjoaa sen syyn, miksi poistua sieltä kotoa, niin se on kyllä erittäin tärkeitä. Haluaisin kiittää Holopaista tästä aloitteesta.

Sitten vielä tähän, mitä valtuutettu Aro tässä totesi. Ilmeisesti me katsoimme erilaisia TV-sarjoja hänen kanssaan, koska minä en tunnistanut tätä, johon hän viittasi. Mutta kyllä tämä oli täysin relevantti puheenvuoro häneltäkin. Se, että korvataan etäyhteyksillä tätä yhteisöllisyyttä, niin kuin tässä aloitevastauksessa sanotaan – vaikka ehkä sitten osa meistä, niin kuin valtuutettu Urho tuossa totesi, hyvin mielellään on jo Jane Findan ajoista 1980-luvulta katsonut näitä etäyhteyksiä – eivät ne korvaa sitä yhteisöä. Eivät ne korvaa sitä henkilökohtaista offline-kontaktia. Eivät ne korvaa sitä edes minulle. Minä olen 40-vuotias. Ehkä ne eivät sitten korvaa sitä myöskään vanhemmille.

Vielä kerran kiitos Holopaiselle tästä aloitteesta.

Valtuutettu Mari Holopainen

Kiitos hyvistä puheenvuoroista.

Tosiaankin Helsingillä on tietysti näitä erilaisia kuljetusmalleja, kuten täältä vastauksesta voi todeta. Sosiaalihuoltolain mukainen liikkumisen tuki, joka on määrärahasidonnainen ja harkinnanvarainen etuus. Sitten päivätoimintaan, johon pääsääntöisesti kuljetus. Osa tulee omalla kuljetuksella. Mutta niin kuin täällä aikaisemmin valtuutetut totesivat, siihen osallistuu todellakin hyvin pieni osa Helsingin kaupungin ikääntyvästä väestöstä, että se ei palvele ja ratkaise tätä koko kuviota. Sitten toisaalta meillä on myös muita liikkumisen tarpeita, joihin olisi hyvä päästä, kuten nyt sitten vaikka hoitamaan joitakin rutiininomaisia askareita tai ostoksille tai mitä vain tai kirjastoon, joten tässä on monenlaisia palvelutarpeita. Sitten täällä on mainittu palvelukeskukset, joihin taas ei ole kuljetusta.

Jotenkin sitä kaipaisi aina, että katsottaisiin sen käyttäjän näkökulmaa ja lähdetäisiin sieltä ratkaisemaan asioita ja kokeilemaan rohkeasti uu-

9.10.2019

---

siakin malleja. Hyvä, että on jonkun verran kokeiltu. Uskon, että meillä on tilaa vielä uusille kokeiluille, kuten nyt tämä kotihoidon tai palveluidemme työntekijöiden näkökulma osoittaa. Jos asiat olisivat ihan valtavasti hyvin, niin en usko, että sitten meillä olisi näitä viestejä, kuten nyt esimerkiksi tämä toive saada ikääntyneille osallisuuskyty Osku, joka on täällä osallistuvan budjetoinnin palvelussa yksi idea, jota pääsee äänestämään. Mutta kuten tiedetään, niin kaikki näistä aloitteista eivät toteudu, joten tällaisella valtuuston ponnella meillä olisi vielä mahdollisuus harkita tämältyyppistä kuljetuspalveluideaa sitten toistakin kautta.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Kyllä nuo kotihoidon digiyhteydet ovat erittäin positiivisia. Siis on tutkittu, että kuinka paljon asiakkaat tykkäävät niistä, ja niillä oli ihan huipparvosanat, koska sellainen vanhus, joka on yksin kotona, niin illalla jos haluaa jotain kysyä, painaa nappia, hoitaja ilmestyy siihen ruutuun. Sitten voi jutella hänen kanssaan. Sehän on melkein sama kuin että valtuutettu Kalevan omaiset ovat San Franciscossa ja sinä otat heihin Skype-yhteyden, ja sitten voit keskustella. Tämähän on ihan sama yhteismahdollisuus, ja kyllä se on hyvä asia.

Valtuutettu Atte Kaleva (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Ja kiitos valtuutettu Asko-Seljavaaralle tästä digitaalisen maailman hienouksien avaamisesta. Se on ihan totta kyllä, niin kuin hän tässä sanoi. On hieno soittaa Skypellä taikka millä sitten soittaakaan, enkä todella tarkoittanut sitä, että nämä etäyhteydet olisivat jotenkin huono asia. Ei missään tapauksessa näin. Totta kai on hyvin tärkeitä kotihoidossa ja myös senioreille ja junioreille ja aivan kaikille, että pystyy olemaan yhteyksissä toisiin. Mutta se, mitä halusin sanoa, on se, että ne eivät korvaa sitä henkilökohtaista kontaktia. Nämä etäyhteydet eivät korvaa kuitenkaan sitä päivätoimintaa. Ne etäyhteydet eivät anna kenellekään syytä poistua kotoa. Niin kuin nytkin parhaillaan valtuutettu Asko-Seljavaara näköjään on ei-etäyhteydessä valtuutettu Urhon kanssa, niin kyllä tämä tällainen 2 ihmisen välinen interaktio on erittäin tärkeitä hyvinvoinnille, niin kuin toki me kaikki ymmärrämme.

Kiitos.

9.10.2019

Valtuutettu Kati Juva

Varmaan kenellekään ei ole epäselvyyttä siitä, että me olemme sitä mieltä laajasti, että on tärkeää, että ikääntyneet pystyvät liikkumaan pois kotoaan ja pystyvät mahdollisuuksien mukaan toteuttamaan itseään. Minä näen kaikkein tärkeimpänä tätä edistävänä asiana esteettömän joukkoliikenteen, jonne pääsee rollaattorilla mistä ovesta tahansa, ja ei tarvitse nostella niitä. Meillä olisi toimiva systeemi.

Monessa tilanteessa etäkontakti toimii hirveän hyvin. On oikeasti paljon vanhoja ihmisiä, jotka eivät halua eivätkä jaksakaan lähteä kotoaan, ja silloin tällainen etäkontakti toimii ihan hyvin. Kun valtuutettu Aro mainitsi, että tarvitaan fyysistä kontaktia ja hoivaa ja hoitoa ja kosketusta – tämä on varmaan tärkeää – mutta että monissa palveluissa, joissa mennään monipuoliseen palvelukeskukseen sillä taksilla, ei välttämättä se kosketus siinä toteudu muutenkaan. Se, mikä olisi myös kaupunkisuunnittelullisesti tärkeää, mitä on mietitty, on se, että näiden monipuolisten palvelukeskusten lähelle tulisi nimenomaan senioriasumista ja vanhusten palvelutaloja, ja näinhän paljolti onkin. Eli ajatus olisi se, että ne olisivat kävelymatkan päästä näistä palvelukeskuksista, jolloin sitä taksikyttä ei välttämättä tarvitsisi. Siihen rakentuisi tällainen myös asuma-alue, jossa nimenomaan vaikeasti liikkuvat voisivat kävelen päästä näihin.

Mutta että sitten todella mitä näihin matkapalveluihin tulee, niin vammaispalvelulain mukainen matkapalvelu, joka siis tarkoittaa vähintään 18 matkaa, on tarkoitettu vaikeavammaisille – ei ikääntymiseen liittyvään kremppaan. Niitä on toki paljon ikääntyvillä, mutta että se ei millään lailla ole kaikkien vanhusten käytössä, ja tiukat tulorajat on siinä sosiaalihuoltolain mukaisessa, ja niitä on 6 matkaa Helsingissä tällä hetkellä. Pitäisi nostaa 8:aan. Se on aikanaan ollut. Saatiin sentään 6:een nostettua se edellisenä vuonna.

Apulaispormestari Sanna Vesikansa

Kiitos, puheenjohtaja. Arvoisat valtuutetut.

Keskustelua erittäin tärkeästä aiheesta, ja kuten aiemmin sanoin, ainakin itse näkisin yhtenä kehittämistarpeena sen, että joukkoliikenteesämme tai sinne taksiliikenteen ja joukkoliikenteen väliin kun kehitetään erilaista kutsuliikennettä, huomioitaisiin juuri ikäihmiset, koska siellä todella voitaisiin saada niitä terveys- ja hyvinvointihyötyjä paljonkin, ja siihen toivon, että tältä valtuustolta tulee tukea. Hyvä, että valtuusto pitää tätä asiaa tärkeänä. Sitten tietenkin tarvitaan myös sitä rahaa, ja sii-

9.10.2019

---

tä keskustellaan tässä tulevina viikkoina, ja sotessa niitä tarpeita silläkin saralla on aika paljon tällä hetkellä.

Meillä on 11 000 vammaispalvelulain mukaista kuljetuspalveluiden asiakasta, mutta siellä ovat siis kaikenikäiset tässä ikäryhmässä, ja siinä on erittäin tiukat kriteerit, kuka täyttää ne vammaispalvelulain mukaiset tarpeet, ja siihen kuuluu se 18 matkaa. Sen lisäksi meillä on näitä ikäihmisille tarkoitettuja sosiaalihuoltolain mukaisia matkoja. Siellä on asiakkaana noin 3 300 asiakasta. Niin monta ikäihmistä voi saada siis sen 6 matkaa, ja aiemmin se todella oli 8 matkaa. Se vähennettiin 4:ään, ja saatiin 2 vuotta sitten nostettua budjettineuvottelujen jälkeen 6 matkaan. Itsekin näkisin, että erityisesti niissä tulo rajoissa ja ehkä myös niiden matkojen määrässä voisi olla kehitettävää.

Sirpa Asko-Seljavaara toi hyvin esille sen välimuotoisen asumisen, jota meillä itse asiassa on aika vähän Helsingissä. Siinä on mielestäni Tanskasta opittavaa, ja sitä on nimenomaan nyt tänä vuonna meillä selvitetty, ja sotessa on tulossa myös kokeiluja, miten tällaista erilaista välimuotoista, joka ei ole sitä ympärivuorokautista hoivaa, vaan eritasoisista palveluasumista, voitaisiin kokeilla. Sen lisäksi itse pitäisin tärkeänä, että meillä olisi myös eri ikäisiä samoissa rakennuksissa ja kortteleissa ja sekoittaisimme näitä sukupolvia vähän enemmän.

Täällä puhuttiin näistä etäryhmistä, ja kommentoisin sitä tavalla, että ainakin palaute, joka on tullut niihin osallistuvilta, ja he ovat tietenkin niitä, jotka haluavat kuulua esimerkiksi erilaisiin jumpparyhmiin – siellä on paljon myös muita lukuryhmiä, kuoroja, mahdollisuuksia osallistua erilaisiin harrastuksiin – niin palaute on ollut erittäin positiivista. Eli ehkä tässäkin kannattaisi kuunnella niitä ihmisten mielipiteitä, jotka niistä palautetta antavat. Sen lisäksi todella tietenkin on mahdollisuus moneen muuhun.

Vielä viimeisenä. Meillä on siis kaupungissa 15 palvelukeskusta, joissa on merkittävä määrä harrastus-liikuntatoimintaa. Jos kertaa vielä, niin esimerkiksi suurimmat käyntikerrat ovat harrasteryhmissä 56 000 käyntiä, liikuntaryhmissä 54 000 käyntiä, erilaisilla retkillä 33 000 käyntiä, ja nämä ovat pääsääntöisesti ikäihmisiä. Sinne edelleenkin suosittelen kaikkia valtuutettuja menemään tutustumaan, koska siellähän järjestettävä ohjelma erittäin merkittävässä määrin tulee myös kolmannelta sektorilta. On tietenkin paljon myös meidän työntekijöiden järjestämää, mutta monenlaista toimintaa, jossa tietenkin sinne pääseminen on yksi keskeinen osa, mutta toivon, että myös mietittäisiin kuljetuspalveluiden lisäksi sitä joukkoliikenteen mahdollisuutta kehittämistarpeissa.

9.10.2019

Valtuutettu Ulla-Marja Urho (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Kun ei nyt ole nostettu esiin vielä sotaveteraanipiirin ja valtakunnallisia sotaveteraaneille antamaa tukea, niin sieltä myös sekä viriketoimintaa että retkiä että matkoja tai mitä se onkin kunkin kohdalla, mutta oma kokemukseni on, että se on merkittävä lisä vanhuksen päivään ja kotona selviämiseen.

Valtuutettu Karju Aro (vastauspuheenvuoro)

Täsmennän nyt myös osaltani, koska se meni ilmeisesti joiltakulta ohi, että puheenvuorossani nimenomaan totesin, että nämä ylipäänsä digitaaliset palvelut ovat tarpeen ja niitä tarvitaan ja ne ovat varmasti monelle mieleen, mutta ne eivät korvaa sitä aktiivista läsnäoloa muiden ihmisten kanssa samassa tilassa. Ja kommentoin itse omassa puheenvuorossani sitä, että koin tämän vastauksen tältä osin negatiiviseksi, ja toivoin, että se olisi suhtautunut myönteisemmin ihmisten aktivoimiseen nimenomaan myös yhteisten kohtaamisten kautta.

Valtuutettu Mari Holopainen

Kiitos.

Tällainen välimuodon joukkoliikennepalvelu olisi varmasti ihan hyvä, mutta en ole ihan niin optimistinen siitä, että se lähtee tässä heti liikkeelle, joten sitten toivottavasti myös jos ponsi hyväksytään, niin tätäkin mallia voimme siinä tarkastella. Usein nämä haasteet tulevat siinä, kun meillä on 2 toimijan rajapinta. Nyt yksi esimerkki, mitä valtuustokin on edellyttänyt, että kaskon ja kaupunkiympäristön tilasuunnittelu olisi toimivampaa ja myös käyttäjälähtoisempää ja hyödyntäisi molempien asiantuntemusta enemmän ja joku ottaisi siitä kokonaisvastuun, niin on hyvä tällainen esimerkki. Voi kuvitella, että moni aikaisempikin esimerkki erilaisissa tapauksissa HSL:n kanssa, niin ne ovat aika pitkän väännön takana, että saadaan nämä mallit toimimaan. Mutta toivon todella, että saadaan vaikka sitten HSL:n kautta näitä pikkubusseja tai jotakin muita malleja, joissa tällainen välimuodon joukkoliikenteen palvelu toteutuu. Sen lisäksi toivoisin, että olisi laskettu, mikä malleista on kustannustehokkain, koska nyt näitä uusia ratkaisuja ei ole tässä tarkasteltu, niin me emme myöskään tiedä, paljonko ne maksavat ja mikä niiden hyötysuhde on. Joten sekin tarkastelu voisi olla ihan paikallaan.

9.10.2019

Kiitos.

207 §

Esityslistan asia nro 14

VALTUUTETTU MARI RANTASEN ALOITE LASTEN SUKUPUOLIELINTEN SILPOMISTA EHKÄISEVÄSTÄ TOIMINTASUUNNITELMASTA

Valtuutettu Juhani Strandén

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut. Median edustajat sekä koulusta seuraavat katsojat.

Esitän seuraavanlaista palautusta: Poliisihallituksesta saadun tiedon mukaan poliisille ilmoitettujen epäiltyjen tyttöjen ympärileikkausten lukumäärä kartoitettiin manuaalisella rikosilmoitustiedon läpikäynnillä. Läpikäynnin yhteydessä todettiin, että aikavälillä tammikuu 2013–toukokuu 2019 on vuosittain kirjattu muutama poliisille ilmoitettu tyttöön kohdistuva sukuelinten silpomisepäily. Tehdyissä tutkinnoissa epäilyille ei ilmoituksen mukaan ole kuitenkaan saatu vahvistusta tai syytä epäillä kynnys ei ole ylittynyt. Tehdyssä selvityksessä löydettiin edellä mainitulta aikaväliltä yksi tapaus vuodelta 2018, joka on edennyt Lounais-Suomen poliisilaitokselta syyteharkintaan. Fenix Helsinki teki vuonna 2017 selvityksen tyttölasten silpomisesta, ja jo tuolloin oli näyttöä Suomessa syntyneiden tyttöjen silpomisesta ulkomailla.

Edellä esitetyn perusteella vaikuttaa siltä, että lasten silpominen ei johda Suomessa riittävästi rikosoikeudelliseen prossiin, vaan kyseinen brutaali rikollisuus jää piiloon tai ilmoittamatta. Näin ollen on perusteltu syy sille, että asian osalta tulee ryhtyä toimiin. Erityisesti Helsingin on syytä ottaa lasten silpominen vakavasti ja tehostaa toimintaansa siten, että lasten silpomisesta ennaltaehkäisy ja jo tapahtuneet teot saadaan tehokkaasti rikosprosessiin. Järjestöjen tukeminen ei ole riittävä toimenpide, eikä näin vakavaa lasten koskemattomuutta rikkovaa asiaa voi siirtää pois kaupungin vastuulta. Voidakseen panostaa asiaan sen vakavuuden vaatimalla tavalla tulee Helsingin luoda oma ohjelma ja toimenpidesuunnitelma, jota aloitteessa esitettiin. Myös THL:n toimintaohjelman kirjaus sivulla 72 tukee aloitteessa esitettyä toimintaohjel-

9.10.2019

---

man laatimista. Johtavat viranhaltijat, luottamushenkilöt ja poliittiset päättäjät varmistavat, että kunnissa ja alueilla, joissa on runsaasti perinnettä harjoittavista maista lähtöisin olevia asukkaita, on laadittu kunta- ja aluekohtaiset toimintamallit ja yhteistyöverkostot silpomisen esittämiseksi.

Kiitos.

Valtuutettu Tapio Klemetti

Kiitos, puheenjohtaja.

Tässä aloitteessa on yhdistetty poikien ja tyttöjen sukuelinten silpominen. Ne ovat kuitenkin 2 täysin eri asiaa, joiden yhdistäminen ei ole kannatettavaa. Poikien ympärileikkaus ei ole kriminalisoitua, mutta tyttöjen silpominen on. Eli jos Helsingissä käytössä oleva ohjeistus lasten sukuelinten silpomisen ehkäisemiseksi päätettäisiin koota erilliseksi toimintasuunnitelmaksi, mikä olisi mielestäni hyvä asia, siinä kannattaa pitäytyä nimenomaan tyttöjen silpomisen ehkäisyssä, koska siitä on yksiselitteisesti vai haittaa, se on laitonta ja siihen on kansallinen toimintaohjelma, joka velvoittaa Helsinkiäkin toimimaan ohjeistuksen mukaan. Siis kansallinen toimintaohjelma on riittävä, mutta kuntakohtainen toimintasuunnitelma ja verkoston luominen sekä käytännön ohjeiden laatiminen ja niiden kouluttaminen kaikille toimijoille olisi tärkeää. Toimintasuunnitelmassa ensiarvoisen tärkeää on tämän asian puheeksi ottoon velvoittaminen joka sektorilla: sotessa, varhaiskasvatuksessa, koulussa, poliisissa. Ilmeisesti ainakin Espoo ja Lappeenranta ovat jo laatineet hyvät toimintasuunnitelmat ja Hämeenlinna on laatimassa, joten pyörää ei tarvitse keksiä uudelleen, vaan kansallisen toimintaohjelman toimeenpanossa tässä tärkeässä asiassa kannattaa tehdä yhteistyötä kuntien kesken.

Kiitos.

Valtuutettu Katju Aro

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Valtuutettu Rantasen aloite koskee tärkeää aihetta. Tyttöjen sukuelinten silpominen on vakava ihmisoikeusloukkaus, jota yhteiskunnan tulee torjua sen käytettävissä olevilla ja tehokkaaksi todetuilla keinoilla. Valtuustoaloitteessa nostetaan esiin se seikka, että silpomisesta seuraa harvoin rikosoikeudellisia seuraamuksia. Tähän ongelmaan on usein

9.10.2019

---

esitetty julkisessa keskustelussa ratkaisuksi erillislakia, joka kriminalisoisi ympärileikkauksen. Asiantuntijatiedon valossa erillinen lainsäädäntö voisi kuitenkin vaikeuttaa ennalta ehkäisevää työtä. Ihmiset eivät välttämättä uskalla puhua ympärileikkauksesta, jos he pelkäävät, että heistä tehdään rikosilmoitus. Nykylainsäädännön mukaan Suomessa asuvien tyttöjen ympärileikkaus Suomessa tai ulkomailla on jo rangaittava teko. Kuten aloitteessakin tuodaan esiin, silpominen täyttää törkeän pahoinpitelyn tunnusmerkistön.

Suurin este rikosoikeudellisen vastuun toteutumiselle onkin lainsäädännön sijaan se, että ammattilaisilla ei ole tarpeeksi osaamista, uskallusta tai toimintamalleja ottaa asiaa puheeksi tai tehdä epäilyistä ilmoituksia. Vaikka puheeksi ottaminen on osa neuvoloiden ohjelmaa, muun muassa silpomisen vastaista työtä tekevä Ihmisoikeusliitto on tuonut esille, että käytännössä puheeksi ottaminen jää usein tekemättä. Jotta tilanne voisi muuttua, ammattilaiset tarvitsevat lisää koulutusta. Koulutuksen tulee olla järjestelmällistä, ja ohjeistuksen on oltava selkeää. Lisäksi moniammatillista yhteistyötä sosiaali- ja terveysalan, maahanmuuton, opetusalan ja varhaiskasvatuksen toimijoiden välillä tulee tehostaa. Siksi pidänkin tärkeänä esitykseen tehtyä lisäystä, jonka mukaan Helsinki tehostaa silpomisen vastaista työtä vahvistamalla yhteistyötä pääkaupunkiseudun kaupunkien ja eri toimialojen välillä ja laatimalla erillisen ohjeistuksen aiheesta varhaiskasvatuksen ja lastensuojelun yksiköihin. Erityisen tärkeä on merkintä siitä, että kaupunki kehittää ammattilaisille tarjottavaa koulutusta ympärileikkauksesta ja sen puheeksi ottamisesta.

Pidän oikeana rajausta siitä, että Helsinki noudattaa kansallista tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen vastaista toimintaohjelmaa eikä laadi omaa erillistä ohjelmaa, jossa painopiste poikkeaisi kansallisesta ohjelmasta. Se ei kuitenkaan tarkoita, että Helsingillä ei jo tehdystä hyvästä työstä huolimatta olisi toiminnassaan kehitettävää. Jotta Helsingin linja olisi yhdenmukainen naisiin kohdistuvan väkivallan vastaisen Istanbulin sopimuksen kanssa, sen on tehostettava työtään tyttöjen ja naisten kokeman väkivallan ja sen uhan ehkäisemiseksi. Tyttöjen ja naisten sukuelinten silpominen ei ole tästä poikkeus.

Apulaispormestari Sanna Vesikansa

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Tämä aloite on tärkeä, ja tämä asia on keskeisesti osana Helsingin toimintaa. Oikeus ruumiilliseen koskemattomuuteen ja suojeluun väkivallalta on kaikilla lapsilla, ja se velvoittaa meitä tietenkin ihan kansain-

9.10.2019

---

välisestä Lapsen oikeuksien sopimuksesta käsin ja myös tietenkin kansallisista toimenpideohjelmista, joita Suomessa on laadittu. Pysin tässä esittelemään, miten Helsinki on tämän ottanut kaikessa omassakin toiminnassaan esille, eikä kyse ole todellakaan, että olisimme ulkoistamassa tätä pois kaupungin ydintoiminnoista, peruspalveluista, joissa mahdollisesti kohdataan lapsia tai perheitä, jotka ovat joko joutumassa tai vaarassa joutua silpomisen kohteeksi. Olen itse myös ollut aiemmissa töissäni 2 vuotta Etiopiassa tekemässä nimenomaan YK:n väestörahostolla työtä tyttöjen silpomisen lopettamiseksi ja tiedän, että se on kulttuurisesti asia, joka vaatii systemaattista työtä ja erittäin monien aiheeseen perehtyneiden mukanaoloa, mutta se muutos on myös mahdollinen. Etiopia on maa, jossa uskontokuntaan katsomatta on harastettu tätä haitallista perinnettä.

Helsinki on ottanut tyttöjen sukupuolielinten silpomisen osaksi Helsingin kotouttamisohjelmaa, osaksi siihen toimenpiteitä, ja sitä kautta toteutamme kansallista toimenpideohjelmaa. Aloitevastauksessakin kerrotaan erilaisia toimintatapoja ja ohjeistuksia, joita meillä on käytössä neuvoloissa ja myös koulussa. Erittäin tärkeänä pidän sitä, että meillä lastensuojelussa on tietenkin toimintaohjeita lapsiin kohdistuvan kaltoinkohtelun tai lapsen pahoinpitelyn osalta, ja siinä tietenkin tämä on yksi pahoinpitelyn muoto. Meillä on olemassa nämä ohjeistukset. Pidämme myös ensi vuonna esimerkiksi koulutuksia aiheesta, ja näin on kotouttamisohjelmassa, joka on koko kaupunkia koskeva, monitahoinen ohjelma. Tyttöjen silpomisen ehkäisemiseksi tehdään kaupungissa jo paljon. Sen lisäksi olemme liittyneet FGM-verkostoon, jossa on mukana sosiaali- ja terveysministeriön, THL:n, Maahanmuuttoviraston, Poliisihallituksen ja myös eri järjestöjen edustajia. Ainakin itse pidän tärkeänä, että juuri tällaisessa monialaisessa yhteistyössä olemme aktiivisesti mukana.

Sen lisäksi, mitä meillä on jo nyt käynnissä, kaupunginhallitus edellytti, että tämän lisäksi Helsinki vielä tehostaa silpomisen vastaista työtä vahvistamalla yhteistyötä pääkaupunkiseudun kaupunkien ja eri toimialojen välillä. Mukaan katsotaan myös varhaiskasvatus ja lastensuojelu, jonne tulisi laatia vielä omat ohjeistukset. Sen lisäksi kaupunginhallituksessa lisäsimme, että ilmiötä ympärileikkauksesta ja sen puheeksi ottamisesta pitäisi kehittää muun muassa kouluterveyskyselyn tulosten pohjalta, jotka on nyt tälläkin viikolla julkaistu. Ainakin itse katson, että nämä toimenpiteet, jotka meillä on käynnissä, ovat jo aika vahvoja ja siivittävät sitä työtä, jota todella tämän ilmiön ehkäisemiseksi Helsingissä tarvitaan. Kaupunginhallituksen lisäykset olivat tärkeitä, koska ne myös lisäsivät yhteistyön tarvetta, jota meillä on tarve tehdä esimerkiksi naapurikaupunkien kanssa. Täällä aiemmin valtuutettu Aro

9.10.2019

---

viittasi Espoon ohjeistukseen, ja ehdottomasti jos meillä on opittavaa vaikka muista kaupungeista, se kannattaa meidän tehdä.

Kiitoksia.

Valtuutettu Dani Niskanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Tämä on kyllä kerta kaikkiaan hämmentävä ja erikoinen kokous. Aikaisemmin Vasemmistoliitossa puolustettiin rikkaiden tukemista, ja nyt Feministinen puolue täällä vastustaa tyttöjen sukupuolielinten silpomiskiellon erilliskriminalisointia ja näki tämän asian vastustamisen vielä niin tärkeäksi, että meni tuonne pönttöön ja otti sen esiin oikein tärkeänä pointtina. Todella hämmentävää.

Tyttöjen silpomisen erilliskriminalisointi olisi minusta ihan tarpeellinen toimi. Siitä olisi ainakin kolmenlaista hyötyä. Ensinnäkin se lähettäisi selkeän viestin siitä, että tässä yhteiskunnassa ei tällaista barbaarista toimintaa suvaita. Toiseksi se tekisi teon rangaistavuuden nykyistä selvemmäksi, ja kolmanneksi se mahdollistaisi näistä teoista määrättävien rangaistusten tason koventamisen.

Kiitos.

Valtuutettu Terhi Koulumies (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Halusin sanoa, että olen Katju Aron kanssa aivan samaa mieltä tästä. Tämä on sukupuolittunutta väkivaltaa, ja tähän on puututtava. Kysyin tässä itse aiemmin Fenix Helsingin puheenjohtajalta, onko tämä vastaus, joka kaupungilla on tähän, riittävä. Hän oli sitä mieltä, että ei se oikeastaan kyllä ole. Käytännössä puheeksi ottaminen on tosi hankalaa, ja tapaukset eivät etene eivätkä ne mene tutkittavaksi poliisille. Kyllä tähän täytyisi monia käytännön keinoja löytää lisää ihan kouluopetuksesta lähtien. Näistä asioista pitäisi siellä tiedottaa enemmän. On kyllä hyvä, että meillä on myös kansalaisaloite parhaillaan eduskunnassa silpomisen kieltämiseksi, ja sitäkin kannatan.

Valtuutettu Pia Kopra

9.10.2019

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Ympärileikkausperinne loukkaa muun muassa oikeutta elämään ja fyysiseen koskemattomuuteen, oikeutta vapauteen väkivallasta ja oikeutta terveyteen. Lastensuojelulain lapsella on oikeus turvalliseen kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun. Tyttöjen ympärileikkaukselle ei ole mitään lääketieteellistä perustetta eikä usein pojankaan ympärileikkaukselle. Pienten poikien kohdalla on otettava huomioon, että kyseessä ei ole heidän tahtonsa perustuva uskonnonvapaus vaan heidän vanhempiansa vapaus uskonnon harjoittamiseen. Vaikka kuten täällä mainittiinkin, poikien ympärileikkaus ei ole sinänsä kriminalisoitu, eikä poikalapsien pitäisi kuitenkin olla yhdenvertaisessa asemassa ruumiillisen koskemattomuuden suhteen?

Perustuslaki turvaa, ettei kenenkään ruumiillista koskemattomuutta voi uskonnollisin perustein loukata. Rituaalinen ympärileikkauk käytäntö on tämän kanssa selvässä ristiriidassa. Meidän täytyy muistaa, että kirurginen toimenpide johtaa lähes aina peruuttamattomaan, pysyvään muutokseen. Ihmettelen vähän, miksi päätösesityksessä ei ole otettu mitään kantaa tai ei ole mitään lausuntoja poikien ympärileikkausta koskevista maininnoista. Ympärileikkaus altistaa potilaan aina komplikaatioille. Poikien ympärileikkaus on rinnastettavissa tyttöjen ympärileikkaukseen. Pieneltä pojalta ei voida saada asianmukaista suostumusta. Miksi ylipäätään uskonnollisista syistä sallisimme lasten silpomisessa missään olosuhteissa?

Nykyinen käytäntö rikkoo sekä perustuslakia että kansainvälisiä lasten oikeuksia. Lääkäriliitto on suositellut, että pojan rituaalista ympärileikkausta pyytävien vanhempien kanssa tulee keskustella toimenpiteestä luopumisesta tai sen siirtämisestä ajankohtaan, jolloin poika on itse kykenevä päättämään siitä. Joka tapauksessa meillä on oltava selvät ohjeet, kuinka toimia ympärileikkauksien ehkäisemiseksi ja uhkatilanteisiin puuttumiseksi. Viime viikolla eduskunnassa, kun oli lakivaliokunnan kuuntelu tästä kansalaisaloitteesta tyttöjen silpomisesta, joku viisas sanoi – en muista kuka sen sanoi – mutta niin kauan kuin pojat ovat ulkopuolella tai niin kauan kuin poikia ei oteta tähän mukaan, tämä ongelma ei poistu. Voi hyvinkin pitää paikkansa.

Joka tapauksessa Helsingin kaupungin olisi nyt myös puututtava aktiivisesti tähän ongelmaan. Siksi kannatan palautusta.

Valtuutettu Nuutti Hyttinen

9.10.2019

Arvoisa puheenjohtaja.

Uskonnollisista tai kulttuurillisista syistä tehtyihin ympärileikkauksiin suhtautumisessa vallitsee omituinen kaksinaismoraali. Yhtäältä tiedetään toimenpiteistä potentiaalisesti seuraavat haitat ja tunnustetaan, että kyseessä on silpominen eli törkeä väkivalta, mutta toisaalta asiaan ei haluta puuttua. Syytä tähän voi vain arvailla, mutta todennäköisimpänä pidän uskonnon ja kulttuurin arvottamista lapsen oikeuksien ruumiilliseen koskemattomuuteen edelle tai rasismisyytöksen pelkoa. Kumpaa-kin lähestymistapaa pidän varsin kyseenalaisena. Uskonnonvapauteen tulisi kuulua ensisijaisesti yksilön oikeus valita itse uskontonsa sen sijaan, että tiettyyn uskontoon kuuluvilla vanhemmilla on oikeus polttomerkitä lapsensa oman uskontonsa jäseniksi ja samalla aiheuttaa hänelle jopa pysyvän vamman tai kuolemanvaaran.

Kaupunginhallituksen vastauksessa vedotaan siihen, ettei ole tullut ilmi todennettuja tapauksia, joissa silpominen olisi tapahtunut Suomessa asumisen aikana. On selvää, että yhteiskunnassa ne tahot, joiden pitäisi puuttua julmaan väkivaltaan ja suojella lapsia siltä, ovat turhan usein ummistaneet silmänsä tai kääntäneet selkänsä. Sillä, että tekijää tai tekoajankohtaa ei pystytä selvittämään, ei pitäisi olla merkitystä, jos lapsen vanhemmat ovat asuneet lapsen syntyessä sekä siitä eteenpäin Suomessa, koska lapsen hyvinvointi on heidän vastuullaan. En ole kuullut yhdestäkään tapauksesta, jossa lapsi olisi ympärileikattu vanhempien tahdon vastaisesti, enkä usko, että tällaisia tapauksia tapahtuu. Vanhemmat olisi otettava oikeudelliseen vastuuseen teostaan. Näin ei kuitenkaan tällä hetkellä tapahdu, eikä ympärileikattujen lasten vanhempia ole juurikaan asetettu syytteeseen, puhumattakaan että heitä olisi tuomittu oikeudessa.

Vaikka tämä valtuusto ei pysty vaikuttamaan poliisin, syyttäjälaitoksen tai tuomioistuinten toimintaan ja varmistamaan, että ne toimivat lain mukaisesti, se voi ja sen pitäisi varmistaa, että kaupunki tekee kaiken voitavansa omien vaikutusmahdollisuuksiensa rajoissa lasten silpomisen ehkäisemiseksi.

Kannatan valtuutettu Strandénin tekemää palautusehdotusta.

Kiitos.

Valtuutettu Reetta Vanhanen

Kiitos, puheenjohtaja. Arvoisat valtuustokollegat.

9.10.2019

En kannata palautusta.

Silpominen on käsittämättömän julma rikos, ja se polkee tyttöjen ja naisten ihmisoikeuksia. Oikeus koskemattomuuteen, turvaan ja suoje-
luun on jokaisen lapsen oikeus, ja epäily tytön silpomisuhasta onkin vä-
litön indikaatio lastensuojelun ja poliisinkin toimiin. Kaikkein oleellisinta
on kuitenkin ennalta ehkäisevä työ silpomista vastaan. Kyseessä on ri-
kos, joista meidän pitäisi pystyä estämään joka ikinen. Olen aiemmissa
perusterveydenhuollon töissäni kohdannut monia silpomisen kokeneita
aikuisia naisia. Olen hoitanut sekä asiaan liittyneitä syviä traumoja että
ottanut asian puheeksi raskaana olevien kanssa. Nämä tilanteet vaati-
vat suurta sensitiivisyyttä, tarkkaa kuuntelua ja vuorovaikutustaitoja.
Koulutuksen lisääminen aktiivisesta puheeksi ottamisesta on äärim-
mäisen tärkeää, ja tästä kaupunginhallitus onkin vastauksessaan lin-
jannut.

Silpomisen ehkäisy vaatii myös yhteisöissä tehtävää jalkautuvaa työtä.
Järjestöavustusten kautta voidaan tukea ennalta ehkäisevää työtä te-
keviä järjestöjä, mutta ei Helsingissä tehtävä työ jää siihen. Helsinki ot-
taa silpomisen äärimmäisen suurella vakavuudella, ja ainutkaan lapsi
täällä ei saa sellaisen uhriksi joutua.

Valtuutettu Henrik Nyholm

Arvoisa puheenjohtaja. Valtuutetut.

Kiitos aloitteesta. Lasten ympärileikkaukset loukkaavat lasten koske-
mattomuutta ja itsemääräämisoikeutta.

En kannata palautusta. Viittaan valtuutettu Aron loistavaan puheenvuo-
roon aiemmin. Kansallista toimintaohjelmaa toteutetaan jo, ja kaupun-
ginhallituksen vastauksen perusteella vahvistetaan. Kaupunginhallituk-
sessa aloitevastaus on lisäksi laajentunut myös asian puheeksi ottami-
sen osalta koulutuksella työntekijöille ja kouluterveyskyselyin.

Kiitos.

Valtuutettu Veronika Honkasalo

Arvoisa puheenjohtaja.

Tähän on pidetty jo todella hyviä puheenvuoroja. Esimerkiksi valtuutet-
tu Aro ja valtuutettu Vanhanen pitivät äskettäin juuri hyvän ja kosketta-

9.10.2019

---

vankin puheenvuoron. Tässä aloitteen päätöshistoriasta näkyy tosiaan se, että kaupunginhallitusvaiheessa meni yksimielisesti läpi vastaesitys, jossa vielä vahvistettiin kaupungin tahtotilaa puheeksi ottamisessa esimerkiksi. On tärkeää muistaa, että ympärileikkausten kitkemiseksi on tehty pitkään Suomessa työtä, etupäässä kolmannen sektorin toimesta. Mutta tehtävää vielä riittää todella paljon, ja yksi huoli, joka esimerkiksi kouluterveyskyselystä on noussut esille, on se, että maahanmuuttajataustaiset tytöt ja myös pojat kokevat, että pääsy kouluterveydenhuollon piiriin ei ole helppoa. Meidän pitää miettiä tätä asiaa todella laajasta näkökulmasta niin että terveydenhuolto oikeasti olisi kaikille väestöryhmille saavutettavaa. Eduskunnassa käsiteltiin myös erillislainsäädäntöä, ja mielestäni valtuutettu Aron pointit siitä olivat erittäin perusteltuja. Meillä on jo rikoslainsäädännön puitteissa mahdollista tuo, mitä törkeänä pahoinpitelynä, ja päällekkäinen lainsäädäntö ei välttämättä tätä ongelmaa ratkaisisi. Sen sijaan me tarvitsemme enemmän nimenomaan ruohonjuuritason käytännön työtä.

Valtuutettu Ozan Yanar

Arvoisa puheenjohtaja. Arvoisa valtuusto.

On ehdottoman tärkeää, että teemme kaiken lasten sukupuolielinten silpomista vastaan. En tunne ketään poliitikkoa, joka ajattelisi tässä asiassa toisin. Tämä on yhteinen asia.

Kysymys tässä keskustelussa on varmaan se, että kun ollaan kaikki samaa mieltä siitä, että silpomista vastaan pitäisi taistella, kysymys on siitä, tuoko Rantasen ehdottama uusi toimintasuunnitelma lisäarvoa silpomisen vastaiseen taisteluun käytännössä. Kaupunginhallitus toteaa yksimielisesti, että seuraamme kansallista ohjeistusta tässä asiassa ja erillistä kaupungin tasoista toimintasuunnitelmaa ei tarvita. Me tällä hetkellä seuraamme kansallista tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen ehkäisyn toimintaohjelmaa. Lisäksi seuraamme, sosiaali- ja terveys toimialalla on käytössä yhteinen lapsen pahoinpitelyn ja seksuaalisen hyväksikäytön selvittämisen ohje. Lisäksi meillä on muun muassa lasten ja nuorten lääkäripalveluissa sekä kouluterveydenhuollossa käytössä yhteinen ohje tytön ympärileikkausepäilyn selvittämiseen.

Mitä kaikkea Helsinki tällä hetkellä tekee, nämä pitää varmaan tuoda esille, koska välillä puhutaan siihen sävyyn, että Helsinki ei muka tekisi tälle asialle mitään. Olemme mukana Ihmisoikeusliiton koordinoimassa tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen vastaisessa verkostossa. Lisäksi järjestöavustuksilla tuotetaan tätä ? vastaista työtä. Äitiysneuvoloissa tämä on osa prosessia. Maahanmuuttoyksikössä tehtävässä

9.10.2019

---

alkuvaiheen kotouttamistyössä tämä on mukana. Lastensuojelussa tämä on mukana.

Kiitän myös kaupunginhallituksen lisälinjausta siitä, että pidetään erittäin tärkeänä tämän asian, silpomisen vastaisen työn edistämistä. Jos minulla olisi uuden toimintaohjelman sijasta, joka ei välttämättä tuo lisää, jos se olisi minusta kiinni, laittaisin enemmän resursseja silpomisen vastaiseen työhön. Siksi en aio kannattaa palautusta.

Valtuutettu Atte Kaleva

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Hiukan hämmästyneenä kuuntelen keskustelua täällä. Niin kuin valtuutettu Yanar totesi, että jos hänellä olisi valta päättää siitä, laitetaanko lisää resursseja silpomisen vastaiseen työhön, hän niin tekisi, mutta nyt hän ei kuitenkaan aio palautusta kannattaa. Tässä on nyt jollakin tavalla sellainen logiikka, joka minulle ei ainakaan auennut. Hänellähän nimenomaan on se valta. Hän on täällä, sen takia istuu siellä paikallaan.

Nyt kun puhutaan tästä, käytetään termiä maahanmuuttajat, maahanmuuttajayhteisöissä. Eihän tämä koske maahanmuuttajia. Nyt me käytämme aika löyhästi ja laajasti sitä termiä. Tämä koskee pientä osaa meidän maahanmuuttajistamme, tai ehkä ei pientä osaa mutta ei missään tapauksessa kaikkia maahanmuuttajia. Sukuelinten silpominen, erityisesti tyttöjen sukuelinten silpominen, on iljettävä ja hyvin vastenmielinen käytäntö, jota usein sanotaan, että harjoitetaan islamilaisissa maissa ja islamilaisessa kulttuurissa. Tämä on osittain totta, osittain ei. Ei liity islaminuskoon sinänsä tyttöjen sukuelinten silpominen millään tavalla, mutta se on kylläkin perinteinen tapa, jota monessa islamilaisessa yhteisössä harjoitetaan ja harjoittajat kuvittelevat sen liittyvän islaminuskoon jollakin tavalla. Hyvin usein asia on näin. Tämän takia pitäisi kyllä ehdottomasti keskittää resursseja, joita täälläkin on peräänkuulutettu, sellaisille alueille Suomessa, joissa on paljon muslimimaahanmuuttajia, erityisesti ensimmäisen polven maahanmuuttajia. Tällaisissa alueissa nyt Helsinki näyttelee hyvin tärkeää roolia, joten on täysin perusteltua, että nimenomaan näille alueille, Helsinki mukaan lukein, kohdennettaisiin erityinen ohjelma, joka vastaa eri tavalla tähän haasteeseen kuin jossain Peräseinäjoella toteutettava ohjelma. On ihan päivänselvää, että me tarvitsemme pehmeitä vastatoimia, järjestöjen kautta tehtävää työtä ja kotouttamistyötä, mutta totta kai me tarvitsemme myös kovia vastatoimia siihen, että tämä järkyttävä rikos, joka toki on jo kriminalisoitu, että niistä saadut tuomiot ja rangaistukset olisivat linjassa teon iljettävyyteen.

9.10.2019

Kannatan palautusta.

Valtuutettu Abdirahim Husu Hussein

Kiitos, puheenjohtaja.

Seuraan tämän keskustelun ja itse prosessin kokeneena ja seuranneena vierestä monesta tuutista ja myös olleena mukana tässä sitä vastustavassa työssä viimeisen 10–15 vuoden aikana ihmettelen ensinnäkin sitä, minkä takia juuri pojat ja tytöt piti laittaa tässä yhteen, koska ne ovat ihan 2 eri asiaa, mikä tässä tapahtuu. Itse olisin mielelläni kannattamassa Mari Rantasen silpomista ehkäisevää toimintasuunnitelmaa, mikäli se keskittyisi ja jäisi tyttöjen silpomiseen, mutta tässä nyt on otettu molemmat – sekä pojat että tytöt. Ensinnäkin niillä on niin paljon erilaisuutta, ja siksi itse en voisi kannattaa Mari Rantasen aloitetta.

Mitä tulee toiseen osaan puheestani, haluaisin vähän sanoa Atte Kalevalle, että samaan aikaan kun puhut siitä, että tämä ei ole muslimitaustaisten tekemää tai harjoittamaa, se ei ole islamilaista, ja tiedät itsekkin siitä, mutta silti olet tässä puhumassa, että pitäisi keskittää rahoja juuri näihin paikkoihin, missä muslimienemmistöä on. Etiopia on maa, jossa on yli 80 miljoonaa ihmistä. Siellä leikataan tai silvotaan tyttöjä. Se ei ole muslimimaa, mutta silti jatkuvasti halutaan rivien välissä tässä yhdistää islamiin.

Tästä syystä en kannata enkä voi hyväksyä tällaisia puheita, joissa islamista puhutaan. Vaikka itse istun täällä ja tiedän, mistä on kyse, en arvosta ollenkaan tuollaisia puheita, Atte Kaleva.

Kiitos.

Valtuutettu Mika Raatikainen

Arvoisa puheenjohtaja.

Katselin tuossa ja muistelin vähän. Olen vuonna 2016 eduskunnassa puhunut tästä, lähinnä sillä kertaa poikien silpomisesta, mutta yhdistän nämä molemmat – silvotaan nyt poikia tai tyttöjä, kumpikaan ei tietenkään ole hyväksyttävää. Olemme Suomessa. Täällä on Suomen perustuslaki. 7. § takaa henkilökohtaisen koskemattomuuden, ja 11. § takaa uskonnonvapauden. Veikkaisin, että tämän ikäiset lapset, joille näitä tehdään, heiltä tuskin vielä on kauhean paljon kyselty tai pystyvät vielä

9.10.2019

---

sanomaan, mikä heidän uskontonsa on. Ainakaan oma poikani ei pystynyt, kun olin Israelissa ja joutui sairaalassa. Ensimmäinen kysymys oli, mikä on pojan uskonto. Poika oli 11 kuukautta ja sanoin, etten osaa sanoa, kun ei poika osaa puhua. Voi olla vaikka hindu, ettei ole mitään käsitystä.

Joka tapauksessa Suomessa eletään – ainakin useimmat meistä elävät – vuotta 2019. En ymmärrä, että tällaisten vanhojen uskomusten tai riittien, uskonnollisten menojen takia leikellään yhtään ketään, koska nämä ovat ihan mennyttä aikaa. Suomessa on 1996 säädetty eläinsuojelulaki. Sen 7. § kieltää koirien häntien tyypistämisen. On aika outoa, että vuonna 2019 ei ole vielä lakia, joka kieltäisi alaikäisten lasten tyypistämisen tai muun leikkelemisen vastoin heidän tahtoaan, koska eivät pysty tahtoaan ilmaisemaan. En missään nimessä ymmärrä koko tätä silpomismeininkiä. Jos ajatellaan sitä, että kuitenkin meillä on lääkäreitä aika paljon. Siellä on paljon potilaita. Enpä oikein usko, että on hirveän paljon poliisille tullut ilmoituksia siitä, kun on nähty tällaisia silvotuja ihmisiä – nuoria ihmisiä tai vanhempia – että olisi poliisille asti tullut ilmoitus. Siinä ehkä voisi olla pikkuisen kouluttamisen varaa.

Lopuksi vielä maailmassa on tuhansia uskontoja. En ole koskaan kuullut, että yksikään jumala olisi ottanut mitään kantaa mihinkään silpomiseen.

Kiitos.

Valtuutettu Mika Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kaupunginvaltuutetut.

Kannatan valtuutettu Strandénin palautusesitystä.

En voi mitenkään hyväksyä tyttöjen sukuelinten silpomista. Keskustelussa on esitetty toisenlaisiakin näkemyksiä, mutta vastauksessa ja palautusesityksessä nähdäkseni puhuttaessa sukuelinten silpomisesta tarkoitetaan tyttölapsille ”ympärileikkauksen” nimissä tehtyä vahingoittamista. Selvyiden vuoksi kuitenkin totean, että en pidä silpomisena poikien ympärileikkausta. Olen hyvin samaa mieltä valtuutettu Hussein Abdirahim Husun kanssa siitä, että poikien ympärileikkauksessa on kyse aivan eri asiasta. Mielestäni Husu on parempi puhumaan poikien ympärileikkauksesta kuin moni meistä muista.

Kiitos.

9.10.2019

Valtuutettu Tomi Sevander

Kiitos, puheenjohtaja.

Ehkä taustana, että muutaman sellaisen esitutinnan suorittaneena, jossa on tutkittu nimenomaan poikien ympärileikkausta ja siinä on tietysti omat juridiset lainsäädännölliset ongelmat, minkä takia niitäkin tapauksia ei oikeudessa ole saatu läpi. Mutta en kannata palautusta.

Huoli on tietysti yhteinen, joka tässä keskustelussa on käyty. Tässä on viitattukin, että kaupunginhallitusvaiheessa tähän saatiin täsmennystä vielä toimenpiteillä, mitä tässä voitaisiin vielä tehdä. Palautusehdotus on sinällään minusta vähän ehkä epälooginen. Siinä nostetaan esille se, että syytekynnyksiä niissä tapauksissa, jotka ovat tulleet viranomaisten tietoon, ei ole ylittynyt. Eihän se syytekynnys ylity millään toimenpideohjelmalla. Sinälläänhän meidän rikoslainsäädäntömme on jo ajan tasalla muun muassa tyttöjen ympärileikkauksen osalta.

Painotan ehkä sitä, että tämä on kansallinen asia, ja Suomen hallituksen on tehnyt tästä jo toimenpiteen, että tätä hoidetaan kansallisesti. Nimenomaan siinä on ajatuksena se, että voitaisiin tietysti ennalta ehkäistä tällaisia tapauksia, jos se tulee eteen.

Valtuutettu Daniel Sazonov

Kiitos, puheenjohtaja.

On hyvä, että tästä tärkeästä teemasta keskustellaan ja että valtuustotasolla alleviivataan sitä, että Helsingin olisi syytä suhtautua tähän mitä vakavimmin. Keskusteluhan jakautuu vähän kahteen osaan: yleisempään keskusteluun lainsäädäntöpohjasta ja viranomaistoiminnasta ja sitten siitä, mikä nimenomaan on meidän käsissämme oleva asia eli se, miten Helsinki ja Helsingin palvelut toimivat tässä asiassa. Minusta kaupunginhallituksen vastauksessa on hyvin avattu niitä tapoja, joilla Helsinki vastaa myös tähän Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen ohjelman kirjaukseen siitä, että kaupungeissa pitää olla toimintamallit ja käytänteet käytössä asiaan puuttumiseksi. Lisäksi kaupunginhallitusvaiheessa, niin kuin täällä on todettu jo, on lisätty se painokkaasti, että Helsingin pitää tehostaa silpomisen vastaista työtä erilaisilla keinoilla. Sen on valtuutettu Honkasalo kaupunginhallitusvaiheessa esittänyt ja valtuutettu Koulumies on sitä kannattanut, ja yksimielisesti kaupunginhallitus on sen hyväksynyt.

9.10.2019

Itse näenkin, että nyt käsillä oleva vastaus kuvaa hyvin ja antaa riittävän painokkaan kuvan siitä, miten kaupunki tähän teemaan puuttuu ja aikoo puuttua. Siksi en näe tarvetta palautusehdotukselle tässä vaiheessa. Haluan alleviivata vielä tässä puheenvuorossani, että nähtävä äänestys palautusehdotuksesta ei ole missään nimessä minkäänlainen äänestys silpomisen puolesta tai sitä vastaan. Olisi irvokasta ja vastenmielistä, jos sen kaltaisia äänestyksiä täällä jouduttaisiin edes käymään, vaan kysymys on siitä, minkä tyyppisiä toimenpiteitä kaupunki tekee ja miten on avattu sitä, mitä ne toimenpiteet ovat ja miten niitä kehitetään.

Valtuutettu Terhi Koulumies

Arvoisa puheenjohtaja.

Tässä äsken valtuutettu Sazonov vei jalat suustani. Olisin halunnut myös täsmentää sitä, mistä tässä kohta äänestetään. Ei äänestetä siitä, vastustaako silpomista vai ei, vaan äänestämme siitä, pitääkö tämän toiminnan perustua Helsingin omaan, erilliseen toimintasuunnitelmaan vai kansalliseen toimintasuunnitelmaan. Useimmat meistä ovat olleet aikaisemmin sitä mieltä, että pitää olla kansallisen tason toimintasuunnitelma tässä toiminnan taustana. Ainoastaan tällaisesta teknisestä asiasta on nyt tässä kyse, ja kaikki ne, jotka kannattavat pohjaa, ovat myös ihmisiä, jotka ehdottomasti vastustavat silpomista. Halusin nyt sen tehdä tässä todella selväksi, koska keskustelu on ajautunut sivuraiteille, ja joku olisi voinut saada tästä myös erilaisen kuvan.

Valtuutettu Atte Kaleva

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Aivan ensimmäisenä haluaisin kiittää valtuutettu Husu Husseinia hänen minulle osoittamastaan kannanotosta. Lähdekritiikki huomioiden olen harvoin tässä salissa saanut kuulla vastaavaa kohteliaisuutta.

Mutta jos mennään itse asiaan. Se minkä takia puhuin nimenomaan islamilaisissa maahanmuuttajayhteisöissä, erityisesti ensimmäisen polven maahanmuuttajien keskuudessa tapahtuvasta tyttöjen sukuelinten silpomisesta, ei johdu siitä, että tällä käytänteellä olisi jotain tekemistä islamin kanssa sinänsä. Sillä nimittäin ei ole. Islam ei tällaista vaadi, mutta sillä on kyllä välillisesti tekemistä, koska nimenomaan näissä muslimimaahanmuuttajayhteisöissä ja islamilaisissa kulttuureissa hyvin monessa paikassa maailmassa, valtuutettu Hussein, juuri muslimit ku-

9.10.2019

---

vittelevat, että tällä olisi jotain tekemistä islamin kanssa. Sen takia he tätä iljettävää ja järkyttävää tapaa harjoittavat. Tässä kun katsotaan nyt Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintaohjelman kirjausta, joka tässä palautusehdotuksessakin on mainittu, että poliittiset päättäjät varmistavat, että kunnissa ja alueilla, joissa on runsaasti perinnettä harjoittavista maista lähtöisin olevia asukkaita, on laadittu kunta- ja aluekohtaiset toimintamallit ja yhteistyöverkostot silpomisen estämiseksi. Tässä nimenomaan pyritään siihen, että olisi kuntakohtainen toimintamalli, jotta nimenomaan siellä kunnassa, missä on paljon, niin kuin meidän tapauksessamme, sellaisista muslimimaista tai muslimiyhteisöistä tulleita maahanmuuttajia, joissa tätä tapaa harjoitetaan, pystyttäisiin puuttumaan erityisesti niihin erityispiirteisiin, joita siellä kunnassa on.

Tämän takia mielestäni palautusehdotus puoltaa aivan hyvin paikkaansa, ja sen takia sitä kannatan. Toivottavasti – ja olenkin melkein varma siitä, että tässä salissa kaikki vastustavat tyttöjen sukuelinten silpomista. Vastustaahan, Husu Hussein?

Kiitos.

Valtuutettu Nuutti Hyttinen

Kiitos, puheenjohtaja.

Aikaisemmin valtuutettu Koulumiehen puheenvuorossa minua jäi ihmetyttämään se, millä tavalla kunnan oma toiminta ja valtakunnallinen toimintaohjelma ovat toisiaan poissulkevia. Haluammehan me tarjota paperittomillekin täällä paremmat palvelut kuin valtakunnallinen lainsäädäntö tarjoaa. Kyllä tässäkin voi äänestää kunnallisen toimintaohjelman puolesta ilman että sillä osoittaisi jollain tavalla sen, että ei tue valtakunnallista toimintaohjelmaa.

Kiitos.

Valtuutettu Abdirahim Husu Hussein

Kiitos, puheenjohtaja.

Pikkuhiljaa alkaa näkyä islamofobian määrä ja kuinka iso se on tietyillä ihmisillä, sillä me olimme kaikki tässä salissa keskustelemassa aiheellisesti aiheesta, josta itse kaikki koemme sen, että se ei pitäisi olla. Mei-

9.10.2019

---

dän täytyy tehdä kaikkemme, että pysäytämme ja lopetamme tämän kokonaisuudessaan.

Puheenjohtaja, kuten sanoin aikaisemmissa puheenvuoroissa, olen mukana tekemässä työtä tämän asian eteen. En missään nimessä hyväksy, että tyttöjä ympärileikataan tai silvotaan tässä maassa. Se mikä minua nyt tässä keskustelussa häiritsee, on että tässä väkisin liitetään islam ja islamin uskonto tähän asiaan, joka ei liity nyt siihen. Ei ole mitään kohtaa islamin uskonnossa, jossa nimenomaan kehoitetaan tyttöjen silpomiseen. Se että joku sen hoitaa ja tekee, on väärin yksinkertaisesti.

Mutta kun kerran nyt halutaan etsiä ratkaisuja, toivoisin, että valtuutettu Atte Kaleva keskittyisi ongelmaan eikä lähtisi leimaamaan tiettyjä ihmisiä ja olettamaan kaikkien puolesta, että minäkään en olisi tätä asiaa kannattamassa, kuten hän ihan viimeisessä puheenvuorossa esitti. Koen sen törkeänä, asiattomana ja jopa loukkaavana, että tällaisia keskusteluja käydään tämän hyvän asian, tai barbaarisen asian, jonka haluaisimme tällä hetkellä lopettaa.

Kiitos.

Valtuutettu Veronika Honkasalo

Arvoisa puheenjohtaja.

Tosiaan tämä vastaus, joka kaupunginhallituksessa vahvistettiin yksimielisesti, on mielestäni oikein hyvä, enkä kannata tosiaan palautusta. Haluaisin vain Atte Kalevalle nyt todeta sen, että koen erittäin ikävänä sen, että yksi valtuutettu meidän kaikkien keskuudesta tällä tavalla valikoiden valitaan.

Pidän sitä todella järkyttävänä. Tässä on käyty keskustelua – rakentavaa sellaista – siitä, kuinka me kaikki valtuustoryhmät puoluetustasta riippumatta tuomitsemme tämän. Koko tämän keskustelun jälkeen te kuitenkin teette sen päätelmän, että te haluatte sieltä valikoida nimenomaan yhden valtuutetun. Minun mielestäni on todella valitettavaa, että tällaista tarvitsee kokea kenenkään.

Valtuutettu Ozan Yanar

Arvoisa puheenjohtaja. Arvoisa valtuusto.

9.10.2019

Yhdyn valtuutettu Veronika Honkasalon äskeiseen puheenvuoroon. Haluan tähän lopuksi sanoa, että koska salissa on paljon väärinymmärtäjiä, kukaan järkevä ihminen ei kannata lasten sukupuolielinten silpomista, kukaan järkevä poliitikko. Ei tietenkään. Me kaikki vastustamme sitä. Kysymys on siitä, tuoko tämä kaupungin oma ohje lisäarvoa silpomisten vastaiseen taisteluun. Kuten olemme lukeneet aloitevastauksesta, joka on todella kattava, meillä on monta asiakirjaa, joita me seuraamme. Se ei loisi uutta lisäarvoa, mikä tarkoittaa sitä, että me voisimme mielestäni keskittyä juuri näihin asiakirjoihin, jotka tällä hetkellä meitä ohjaavat. Olisin itse valmis lisäämään muun muassa resursseja silpomisen vastaiseen työhön. Se olisi minusta paljon järkevämpää kuin se, että luodaan uutta paperia, josta ei tule välttämättä lisäarvoa.

Valtuutettu Anna Vuorjoki

Arvoisa puheenjohtaja.

Olin tyytyväinen siihen, että tässä vastauksessa selkeästi esitettiin toimenpiteet ja mallit, joita kaupungilla on käytössä. Olin myös hyvin tyytyväinen siitä, että kaupunginhallituksessa yksimielisesti päätettiin tarkennuksesta, että halutaan tehostaa silpomisen vastaista työtä ja erityisesti koulutusta ympärileikkauksesta ja puheeksi ottamisesta.

Haluaisin joitakin toiveita tuoda esille siitä, millä tavalla tätä työtä jatkossa kehitetään. Tässä ajattelisin, että kyse on hyvin pitkälti vuorovaikutuksellisesta työstä. Meidän työmme ydin on se, millä tavalla me ehkäisemme ympärileikkauksia. Tietenkin se on olennaista, koska jos ajatellaan rikosprosesseja, siinä kohdassa vahinko on tapahtunut, ja olennaista olisi puuttua asioihin paljon aikaisemmin. Mutta ennalta ehkäisy on nimenomaan vuorovaikutusta. Se on sellaista keskustelua, jossa me haemme yhteyttä ihmisten välillä niin että voidaan vaikuttaa ihmisiin. Silloin kyse ei ole siitä, että me voisimme ratkaista tämän asian jollakin ohjeistuksella ja voisimme jossakin paperilla kirjoittaa, mikä on prosessi, jolla toimitaan. Kyse on siitä, että työntekijät tarvitsevat osaamista monikulttuurisuudesta, ymmärrystä tästä ilmiöstä ja sen seurauksista, kykyä kohdata asiaa, joka voi olla monelle hyvin vieras ja ahdistava, kykyä käsitellä tunteita, joita tämä herättää, ja varmasti myös työnohjauksellista tukea. Nimenomaan pitäisin hirveän tärkeänä, että kaupungin työntekijät saavat tämän tyyppistä koulutusta, jossa ihan oikeasti lisätään kykyä ja varmuutta keskustella tästä teemasta.

Toiseksi ehkä sellainen ryhmä, jota tässä vastauksessa ei ole kovin hyvin käsitelty, on naiset, jotka ovat tulleet joskus aikaa sitten ympärileikatuksi aikaisemmassa kotimaassaan. Uskoisin, että tämä on huo-

9.10.2019

---

mattavasti isompi ryhmä kuin sellaiset tytöt, jotka ovat vaarassa tulla ympärileikatuksi. Mielestäni on hirveän tärkeää, että meillä on valmiudet tukea näiden naisten seksuaaliterveyttä ja hyvinvointia ja meidän palveluissamme pystytään vastaamaan sekä somaattisen terveydenhuollon näkökulmasta heidän tarpeisiinsa että myös tarvittaessa neuvonnan, ohjauksen ja terapeuttisen tuen keinoin. Tämä on myös sellainen kenttä, johon sosiaali- ja terveystalouden työntekijät tarvitsevat koulutusta.

Nämä olisivat sellaisia toiveita, joita minä esittäisin henkilöille, jotka tätä jatkokehittämistä valmistelevat.

Kiitos.

Valtuutettu Katju Aro

Puheenjohtaja.

Kysymys lainsäädännöstä ei tietenkään kuulu tälle valtuustolle, mutta tässä aikaisemmin esitettiin sen verran absurdi kuvailu puheenvuorostani, että on paikallaan vastata siihen. Valtuutettu Niskanen esitti tällaisen melko halvan provokaation, jossa totesi, että vastustaessani silpomista koskevaa erillislakia kannatan tyttöjen ympärileikkausta.

Haluaisin sen vuoksi alleviivata, että luotan lainsäädäntökysymyksissä asiantuntijatietoon. Olennaista on, että lainsäädäntö toteuttaa sille asetettuja tavoitteita. Erillislakia koskevan kansalaisaloitteen on laatinut Finlaysonin hyväntahtoinen toimitusjohtaja Jukka Kurttila. Sen sijaan asiantuntijat ja erityisesti ne tahot, jotka tekevät työtä silpomisen uhriksi joutuneiden naisten kanssa, eivät suosittelu erillislakia. Mainitsin tähän jo aiemmin syyn: silpomisen kriminalisointi erillislailla saattaisi vaikeuttaa silpomisen esiin tulemistä puheeksiottotilanteissa.

Jos tarkoitus on ennalta ehkäistä silpomista ja tukea silpomisen uhriksi joutuneita naisia ja lapsia, ajattelen itse, että silloin olisi syytä kuunnella heitä, joita asia koskee, sekä heitä, joilla on erityisasiantuntijuutta tässä kysymyksessä.

Valtuutettu Dani Niskanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

9.10.2019

Haluan sen korjata valtuutettu Arolle, että en suinkaan sanonut, että olisitte tuolla kertoneet, että kannattaisitte tyttöjen sukupuolielinten silpomista. En tietenkään ajattele niin. Olin vain hämmästynyt siitä, että tämä oli niin tärkeä asia Feministiselle puolueelle, että se täytyi ottaa tuolla esille, että tätä ei muuten saa tehdä. Voisi nimittäin ajatella, että tällainen erillislaki, kun se tehdään, pahin mitä voisi tapahtua, on että se ei tuo mitään lisää. Mitä haittaa siitä on? Se on, miksi ihmettelen, että se piti ottaa tuolla esille. Onko tässä kyse jostain, että pitää olla niin kulttuurisensitiivinen ja ei voi puhua siitä asiasta, kun tiedetään kuitenkin, että tietyistä maista tulevissa perheissä on ihan todellinen riski, että lapsia, tyttöjä lähetetään takaisin lähtömaahan tai jonnekin muualle ja siellä tehdään ympärileikkaus. Tämä on ihan todellinen uhka.

Luulisi, että Feministinen puolue nimenomaan ottaisi tämän uhkan vakavasti.

Kiitos.

Valtuutettu Katju Aro (vastauspuheenvuoro)

Käsittääkseni valtuutettu Niskasella on nyt vaikeuksia ymmärtää puhuttua, joten en lähde toistamaan kommenttia, jotka kaikki muut tässä salissa ovat jo kuulleet ja toivottavasti ymmärtäneet oikein. Otin tämän kysymyksen esille siksi, että se on julkisessa keskustelussa esillä oleva asia ja pidin sitä kiinnostavana kontekstin kannalta.

Valtuutettu Abdirahim Husu Hussein

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Vuorjoki ja Aro ovat mielestäni puhuneet hyvin tämän asian puolesta ja myös minkälaisia ratkaisuja voi olla sekä lainsäädännön näkökulmasta kaupungin tasolla että sitten missä ja miten me voimme vaikuttaa.

Yksi asia, jonka itse haluaisin lisätä näihin ehdotuksiin, on nimenomaan 3. sektorin järjestöt tekevät niin hyvää työtä, sillä ne ovat suurimman osaa, mihin uudet tulijat, jotka esimerkiksi ovat kokeneet tällaisia asioita, voivat käydä ja helposti myös lähtevät keskustelemaan niiden ihmisten kanssa, jotka voisivat auttaa tämän asian suhteen. Suurimalla osalla maahan tulevista ihmisistä, joilla tämä asia on heidän arjessaan, tai niistä naisista, jotka ovat kokeneet tällaista barbaarista toimintaa, kynnys kertoa niistä on niin vaikea. 3. sektorin järjestöt ovat juuri ensimmä-

9.10.2019

---

mäiset kontaktit suomalaisuuteen, Suomeen, Suomen yhteiskuntaan ja moneen muuhun asiaan, ja siksi itse koen, että resursseja sinne päin lisäämällä ja nimenomaan koulutukseen lisäämällä me saamme myös porukkaa nopeasti sitä viestiä välittämään niin että se on sekä täällä Suomessa uusille tulijoille että mahdollisesti sieltä päin tännepäin tuleville ihmisille myös tietoa.

Kiitos.

Valtuutettu Mika Raatikainen

Kiitos, puheenjohtaja.

Ihan tähän lopuksi muistuttaisin sellaisesta pikkujutusta, että kun nyt olen rikoslain kanssa touhunnut enimmäkseen koko ikäni, sellaista juttua kuin kulttuurisensitiivisyys rikoslaki ei tunne. Siellä on tiettyjä rikoksia, niitä tapahtuu ja niitä tutkitaan. Edelleenkin ihmettelen sitä, onko tosiaan niin että Suomessa on yksi tapaus, joka on tutkittu, ettei olisi enempää, ettei ole lääkäreiltä tullut tietoa. Sitä ihmettelen, koska niitä on tasan varmasti enemmän. Se on vain jonnekin se tieto jäänyt. Tätä ihmettelen.

208 §

Esityslistan asia nro 15

VALTUUTETTU REETTA VANHASSEN ALOITE MONIAMMATILLISEN MIELENTERVEYSTYÖN LISÄÄMISESTÄ

Valtuutettu Reetta Vanhanen

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvä valtuusto.

Mielenterveys on turhan usein näin myöhäisen yön aihe. Mielenterveyden häiriöt koskettavat tavalla tai toisella lähes jokaista lähipiirissä tai omakohtaisesti. Masennusta ja ahdistuneisuushäiriöitä voidaan hoitaa tehokkaasti perusterveydenhuollossa, kunhan siellä on toimivat tiimit ja resurssit siihen. Varhainen ja oikea-aikainen hoito on erittäin kustan-

9.10.2019

---

nusvaikuttavaa. Liian moni ongelma pääsee pitkittymään ja pahenemaan. Nuoren ihmisen joutuminen eläkkeelle masennuksen vuoksi on yhteiskunnaltamme valtava epäonnistuminen. Nopea pääsy perusterveydenhuollossa psykososiaaliseen hoitoon, keskusteluapuun tai lyhytterapiaan vähentää tarvetta psykiatriselle erikoissairaanhoidolle ja pitkäaikaiselle kuntoutuspsykoterapialle. Helsingin psykiatrisilla poliklinikoilla on ilmennyt monia mediassakin nousseita ongelmia. Näihin haetaan toimialalla aktiivisesti koko ajan ratkaisuja, mutta olennaista on myös varmistaa riittävä psykososiaalinen hoito perustasolla.

Helsingissä terveysasemilla psykososiaalista hoitoa toteuttavat osaavat mielenterveys- ja päihdehoitajat, mutta tarve hoidolle on aivan valtavaa ja potilasmäärät ovat suuria. Moniammatillisuuden vahvistamisesta voitaisiinkin hyötyä Helsingissä, ja psykologit toisivat arvokasta lisäosaa mistä terveysasemien tiimeihin. Monissa kaupungeissa terveysasemilla työskenteleekin psykologeja, ja Helsingissäkin meillä on esimerkiksi koulu- ja neuvolapsykologeja. Mielenterveystyön vahvistamisella voisimme miettiä myös ammattilaisten työnjakoa uudelleen. Ollessani itse terveyskeskustyössä mielenterveyden hoito tuntui ajoittain aivan liian lääkärivetoiselta. Usein diagnoosi ja lääkitys eivät todellakaan ole sitä, mitä potilas ensimmäisenä tarvitsee, vaan nopea keskusteluapuun pääsy on avainasemassa. Ohjataan potilaat suoraan oikealle ammattilaiselle, ja tällöin kaivattuja lääkäriaikojakin voisi säästyä enemmän.

Tässä aloitevastauksessa on todella paljon hyvää. Iloitsen Myllypuron uudesta matalan kynnyksen palvelupisteestä, ja sinne tosiaan tulee myös psykologeja ja sieltä voidaan myös ohjata suoraan lyhytterapiaan, joka on myös nyt tosi tärkeä positiivinen uudistus. Toivottavasti tämä palvelumalli saadaan levitettyä myös muualle kaupunkiin ja psykologit saadaan mukaan terveysasemien tiimeihin. Kaupunginhallitus linjasi myös erittäin tärkeästä tavoitteesta: psykososiaaliseen hoitoon tulee päästä alle kuukauden kuluessa.

Valtuutettu Anna Vuorjoki

Kiitos, puheenjohtaja.

Haluaisin kiittää valtuutettu Vanhasta erittäin hyvästä ja tärkeästä aloitteesta ja myös kiitos tästä puheenvuorosta, jossa tuli hyvin kattavasti esille keskeisiä näkökulmia, joita itsekkin olisin voinut tuoda. En lähde näitä kaikkia tässä toistamaan, mutta lyhyesti. Hyvin olennainen kysymys on nimenomaan se, että ihmisellä olisi suhteellisen helposti ja myös suhteellisen lievissä pulmissa mahdollista saada mielenterveyden hoitoa helposti omalta terveysasemalta. Tähän ei mitenkään vält-

9.10.2019

---

tämättä aina tarvita lääkäriä, vaan esimerkiksi psykologin osaamisella voidaan tehdä hyvinkin paljon keskusteluhoidon keinoin. Voidaan myös hyvin laajasti arvioida ihmisten tilannetta. Sen takia ajattelen, että osaamisen laajentaminen voisi olla myös yksi keino terveysasemilla vastata niihin haasteisiin, joita meillä on lääkäreiden löytämisessä. Me otamme sinne muita ammattiryhmiä, jotka voivat tehdä tärkeää työtä.

Itse olisin toivonut, että olisi voitu edetä pidemmällekin terveysasemien moniammatillisuuden vahvistamisessa. Nyt tämä jäi ikään kuin sille asteelle, että arvioidaan Myllypuron palvelupisteen kokemuksia, mutta pidän hyvin tärkeänä, että siinä vaiheessa kun kokemusta on enemmän, me myös vakavasti tarkastelemme tätä asiaa uudestaan ja harkitsemme, että tämäntyyppistä kehittämistä voisi olla koko kaupungissa.

Kiitos.

Valtuutettu Ulla-Marja Urho

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Kuitenkin avaan moniammatilliseen osaamiseen. HUS tarjoaa Mielen-terveystalo-palvelut digitaalisena palveluna. Käyttäjiä on yli miljoona vuodessa. Se on ollut todella toivottu, käytetty ja osattu palvelu. Se on osa moniammatillisuutta. Siellä ovat ammattilaiset takana.

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO
HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty:
Protokollet justerat och godkänt:

Lauri Menna
johtava asiantuntija
ledande sakkunnig

9.10.2019
